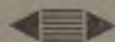

**AZ UNGI
REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE**

1933. ÉVI DECEMBER HÓ 28-IKI
RENDKIVÜLI ÉS 1934. AUGUSZTUS
28.-I RENDES KÖZGYÜLÉSEINEK

JEGYZŐKÖNYVE

SZERKESZTETTE:
KŐMIVES SÁNDOR
EGYHÁZMEGYEI FŐJEGYZŐ.

68. szám.

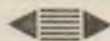
1934.
HEIMAN VILMOS NYOMÁSA, NAGYKAPOS.

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1933. ÉVI DECEMBER HÓ 28-IK
NAPJÁN NAGYKAPOSON TARTOTT
RENDKIVÜLI ÉS 1934. ÉVI AUG.
28.-I RENDES KÖZGYÜLÉSEINEK

JEGYZŐKÖNYVE

VIII. 2200.

SZERKESZTETTE:
KŐMIVES SÁNDOR
EGYHÁZMEGYEI FŐJEGYZŐ.

68. szám.

1934.
HEIMAN VILMOS NYOMÁSA, NAGYKAPOS.

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1933. ÉVI DECEMBER HÓ 28-IK
NAPJÁN NAGYKAPOSON TARTOTT
RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak :

Szücs István esperes és Bernáth Zoltán egyházmegyei gondnok, mint elnökség.

Dr. Magda Sándor, Maksa József, Ujlaki Sándor, Benkő Lajos és Egyed Béla papi, Kovács Dániel, dr. Kiss Bálint és Sutka Kálmán világi tanácsbírák.

Nyomárkay Sándor tb. tanácsbíró.

dr. Sutka István em. ügyész.

Kőmíves Sándor és Gencsy Béla papi, Koncz Gyula és Móré Gábor világi jegyzők. Csomár Béla, Király Zoltán, Sallay Gyula, Nagy József, Gecse Endre, Bodnár Lajos, Nagy Géza, Juhász Imre, Jósvay Dénes, Varga József, Haraszy Károly, Rácz József, Bittó Béla és Erdélyi Mihály lelkészek.

Bakcsy Gyula segédlelkész.

Szanyó Sándor és Tóth Miklós em. tanítóképviselők.

Kövér Lajos ásványi, Bógár József csapi, Galambos János salamoni, R. Ádám János kistráti, Katkó György szürtei, Éles Albert nagyszelmenci, Pallai Lajos palágyi, Tóth Bertalan gálócsi, Nyisztor Pál bátfai, Tárczy István vajkóc-mátyóci, Vas József nyarád-mocsár-kelecsenyi, Eszterhai Károly nagykaposi, Köblös István ungcsepelyi, Varga József bési, Sipos András iskei, Szakal Elek csicseri, Nagy Gyula vajáni, Balogh János mokcsakerészi, Szalai György bajánházai, Vircsik G. János pályini, Stofila György sárosmezői, Balázs Mihály rőcsei, Milyócsik János bezői, Szemács István pinkóci egyházi megbíztak.

1. Esperes imádsága után Bernáth Zoltán egyházmegyei gondnok napirend előtt szíves szavakkal üdvözli dr. Magda Sándort, mint egyházkerületünk ujonnan választott püspökét. majd üdvözölve a közgyűlés megjelent tagjait, a tanácskozást megnyitja.

2. Közgyűlés a fenti névsor szerint megalakult, távolmaradását igazolta: Hegyi György, Ritoók Lajos, Csomár Zoltán, Szakal István, Nyitray Lajos és Kálniczky János. Igazolásra szólíttatnak: Lucska, Szeretva és Jenke.

3. Olvastatott a főtiszteletű egyházkerület közgyűlésének 34/1933 sz. határozata a szlovák esperesség felállítása és a szlovák egyházmegye megalakítása tárgyában. Melyben az egyházkerületi közgyűlés elvben kimondja, hogy a szlovák egyházmegye mielőbb és pedig a zsinati törvények jóváhagyása előtt felállítandó a zsinati törvényekben pontosan körvonalozott elvek szerint. Ezen határozat az egyházi törvények I. t. c. 49 § értelmében tétetett át megtárgyalás és véleményezés végett egyházmegyei közgyűlésünk elé.

Egyházmegyei közgyűlés a főtiszteletű egyházkerület folyó évi 24. sz. határozatában foglaltakat tudomásul vette és a szlovák egyházmegye felállítása tárgyában megvitatás után *egyhangulag* a következő határozatot hozza:

Az egyházmegyénk területén lévő szlovák nyelvű egyházközségeknek a gyűlésen jelenlevő képviselői részéről ugyan semmi nyilatkozat nem történt arra nézve, hogy vajjon kívánnak-e a régi egyházmegyei kötelékből kiválni, mindazonáltal közgyűlésünk a maga részéről nem kíván utjába állani a szlovák egyházmegye megalakulásának. E végből általánosságban teljes egészében magáévá teszi a kerületi közgyűlés által a szlovák egyházmegye felállítása tárgyában hozott határozatát és a maga részéről is elvileg kifogást nem emel a szlovák egyházmegye azonnali felállítása ellen. A részletekben azonban már most szükségesnek tartja a maga részéről leszögezni a következőkben összefoglalt kikötéseket:

1. A szlovák egyházmegyéhez egyházmegyénk egyházközségei közül területileg egyedül és kizárólag az új zsinati törvények keretében névszerint is megnevezett következő egyházközségek és filiák tartozzanak: Szeretva, Pályin,

Lucska és filiái, Sárosmező, Rőcse és filiái, Pinkóc, Jenke és filiái, végül Viszoka filia.

2. Az ungi egyházmegye tulajdonát képező alapok, alapítványok és tőkék, amelyeknek tulajdonjogáról és rendeltetéséről egyrészt maguk az alapítványtevők, másrészt és különösen az új egyházi törvények keretébe befoglalt Resolutio is külön-külön rendelkeznek, az eredeti rendelkezések értelmében továbbra is a régi történelmi Ungi egyházmegye tulajdonát képezzék és annak tulajdonjogához az ujonnan létesülő szlovák egyházmegye, vagy annak egyházközségei semmi jogcímen igényt nem támaszthatnak.

Tekintettel azonban arra, hogy e kérdés tárgyalásánál éppen az érdekelt szlovák nyelvű egyházközségek jelenlevő megbizottjai részéről olyan nyilatkozatok hangzottak el, hogy ők nem önként válnak ki az eddigi kötelékekből, hanem az új egyházmegye megalakításával kapcsolatban kényszer hatása alatt állanak, közgyűlés kimondja, hogy a fent megnevezett egyházközségek a saját hatáskörükben tartsanak presbiteri és közgyűlést, amelyen nyilvánítsák véleményüket és akaratukat arra nézve, hogy kívánják-e az ujonnan megalakítandó szlovák egyházmegyébe besoroztatni? Ezen határozatukról 15 nap alatt jegyzőkönyvet terjesszenek be az esperesi hivatalhoz, mely jegyzőkönyvek jelen közgyűlési határozattal együtt felterjesztendők a főtiszteletű egyházkerületre.

4. Esperes bejejenti, hogy az egyházmegyei, közalapi és nyugdíjintézeti pénztár ideiglenes kezelésével átmenetileg Kőmives Sándor vajáni lelkész bizatott meg elnökségi intézkedés alapján. Tudomásul szolgál.

Jelen jegyzőkönyv meghitelesített Nagykaposon 1933 évi december 29-én. Szücs István s. k. esperes, Bernáth Zoltán s. k. em. gondnok, Kőmives Sándor s. k., dr. Kiss Bálint s. k., Maksa József s. k., dr. Sutka István s. k., Juhász Imre s. k.

Bírósági ügy:

Peschkó László pályini tanítót az I. t. c. 34 § A. 2 és 7. pontjaiban meghatározott vétségért a bíróság 500 kor. pénz-bírság és 340 kor. perköltség megfizetésére jogerősen elítélte.

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1934. ÉVI AUGUSZTUS HÓ 28-IK
NAPJÁN NAGYKAPOSON TARTOTT
ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak :

Szücs István esperes és Bernáth Zoltán egyházmegyei gondnok, mint elnökség,

Dr. Magda Sándor püspök, Nyomárkay Sándor és Maksa József tb. tanácsbírák. Ujlaky Sándor, Benkő Lajos és Egyed Béla papi, Kovács Dániel, Hegyi György, dr. Kiss Bálint, Ritoók Lajos és Sutka Kálmán világi tanácsbírók.

Kőmives Sándor papi főjegyző, Koncz Gyula világi főjegyző és Móré Gábor világi jegyző.

A lelkészek közül: Bittó Béla, Bodnár Lajos, Csomár Béla, Csomár Zoltán, Erdélyi Mihály, Haraszy Károly, Jósvay Dénes, Kálniczky János, Király Zoltán, Nagy Géza, Nagy József, Nyitray Lajos, RácZ József, Sallay Gyula és Varga József lelkészek, Batta Pál és Gööz Ferenc segédlelkészek.

Szanyó Sándor és Tóth Miklós tanító képviselők.

Az egyházközségek képviselőiben pedig Kertész János ásványi, Szalai György bajánházi, Nyisztor Pál bátfai, Varga József bési, Milyócsik János bezői, Bógár József csapi, Köblös István csepelyi, Erdélyi János csicséri, Tóth Bertalan gálócsi, Sipos András iskei, N. Kokos János jenkei, H. Kiss István kaposi, F. Balog János mokcsakerészi, Vas József nyarádi, Pallai Lajos palágyi, Vircsik G. János pályini, Szemács István pinkóci, R. Ádám János ráti, Hresán Pál rőcsei, Galambos János salamoni, Kosztré Mihály sárosmezői, Éles Albert szelmenci, Simon Pál szürtei, Kovács Sándor vajáni, Füzesséry Márton vajkóci egyházi képviselők.

1. Istentisztelet és az esperes imádsága után Bernáth Zoltán egyházmegyei gondnok üdvözlí a közgyűlés megjelent tagjait és a tanácskozást megnyitja.

2. Közgyűlés a fenti névsor szerint megalakul. Távolmaradását igazolta dr. Sutka István, Juhász Imre és Gecse Endre. Igazolásra szólíttatnak: Szakal István, Szeretva és Lucska.

3. Mult gyűlésről elmaradását igazolta Jenke, Lucska és Szakal István. Nem adott igazolást Szeretva.

Közgyűlés a Lucska és Szakal István igazolását nem fogadta el és őket, valamint az igazolást nem adott Szeretvát egyenként 20-20 korona rendbíróságban marasztalta el.

4. A bírósági ülés időpontja délelőtt 11 órára tűzetik ki. Ügyész akadályoztatása következtében helyettes ügyészt választ a közgyűlés dr. Kiss Bálint ügyvéd személyében.

5. Olvastatott a szavazatbontó bizottságnak az üresedésben lévő papi aljegyzői állás betöltésére elrendelt szavazás eredményéről felvett jegyzőkönyve, mely szerint beérkezett 27 érvényes szavazat, melyek közül Juhász Imre csepelyi lelkészre 25 szavazat esett, aki így a szavazatok többségét elnyerve, egyházmegyei papi jegyzőül elválasztatott.

Közgyűlés Juhász Imre csepelyi lelkészt egyhm. aljegyzőül megválasztatottnak jelenti ki és felhívja őt a hivatali eskünek a gyűlés színe előtt leendő letételére.

6. Olvastatott dr. Magda Sándor püspök urnak az esperes urhoz intézett levele, melyben egyházmegyénknél viselt tisztségeiről: a papi tanácsbíróaságról, továbbá az egyházmegyei, nyugdíjintézeti és közalapi pénztárosságról való lemondását jelenti be és megköszöni a bizalmat, amellyel annak idejében azok viselésére elhívatatott.

Közgyűlés a lemondást tudomásul veszi, a főtiszteletű Püspök urat őszinte szeretetéről és ragaszkodásáról biztosítja és reá, valamint munkálkodására Istennek gazdag kegyelmét és áldását kéri.

7. A dr. Magda Sándor püspök lemondásával megüresedett egyházmegyei pénztáros, valamint nyugdíjintézeti és közalapi pénzkezelő állásra a közgyűlés egyhangulag közfelkiáltással Kőmives Sándor vajáni lelkészt választja meg, aki a választást elfogadja és kötelezettségeinek lelkiismeretes teljesítésére a közgyűlés színe előtt ígéretet tesz,

8. A püspök úr lemondásával megüresedett papi tanácsbírói állásra a közgyűlés a szavazást november 15-iki határidővel elrendelte.

9. Olvastatott a következő esperesi évi jelentés:

Nagytisztelető Egyházmegyei Közgyűlés! Midőn a jelen alkalommal hivatalos kötelességem szerint az elmúlt egyházi évről szóló jelentésemet tisztelettel előterjeszteni akarom, előre kijelentem, hogy az egyházi közéletünk körén kívül eső dolgokkal, a hajszálon függő világbékét fenyegető politikai és sokszor véres eseményekkel, vagy a még mindig tartó gazdasági válsággal stb. időtakarítás szempontjából nem kívánok foglalkozni. Hiszen ezeket mindnyájan jól ismerjük és minden előhaladást, jólétet boldogulást megakadályozó, káros hatásukat úgy magán, mint társadalmi életünkben sajnosan érezzük. És ha ezekkel részletesen foglalkoznánk is és a világ folyásának egyenetlenségét, sok fogyatkozását helyrehozni akarnánk, úgy járnánk bizonytalán mi is, mint Bölcs Salamon, aki, mikor egész életét erre szentelte, annak alkonyán elvégre is belátta, hogy lehetetlenséget akart és csalódottan mondotta: „Mindez csak hiábavalóság és a léleknek gyötrelme. Az egyenetlen meg nem egyenesíthetők és a fogyatkozás meg nem számláltathatók”. (Pred. I. 15.)

Foglalkozunk tehát csupán saját házi ügyeinkkel.

Nagytisztelető Egyházmegyei Közgyűlés!

Az 1933-ik év gyászos betűkkel lesz beírva nemcsak egyházkerületünk, de egyetemes egyházunk történetébe is. Egyházkerületünk ugyanis ebben az esztendőben két püspökét temette el, amelyhez hasonló eset még nem fordult elő egyházunk történetében... Az Újév reggele gyászba öltözve, a váratlan és tragikus halállal kimult nagyérdemű püspökünknek, Péter Mihálynak ravatalánál talált bennünket, akit január 2-án a veszteség fájó érzetével kísértünk ki a rimaszombati sirkertbe. Még fel sem száradtak ugyszólván a könnyek, melyekkel e nagy halottunkat megsirattuk, — még alig hogy egyik egyházmegyénknek a közbizalom által a püspökségre elválasztott esperesét, Idrányi Barnát új hivatalába beiktattuk és alighogy főpásztori, kormányzói munkálkodását megkezdette, félbeszakította azt, miként az elődjét is, — váratlanul, megdöbbentő hirtelenséggel a kérlelhetetlen halál.

E kettős nagy veszteség után bizonytalán mondhattuk: „Jaj

nekünk, mert az Úr egyik bánatunkra másik bánatot adott! Jöjjetek és lássátok: van-e olyan bánat, mint a mi bánatunk, mert nagy keserőséggel illetett minket az Ur!"

Idrányi Barna volt püspökünk kétségbevonhatatlanul sok kiváló talentummal, képességgel volt megáldva Istentől, melyeket, mint egyházának hű fia, mindenkor a legnagyobb készséggel hasznosított is anyaszentegyházunk javára. Nagy tudásával, bölcsességével, munkakedvével és erejével, minden szép és jó iránt való lelkesedésével mindig ott láttuk őt, ahol az istenországát építeni, anyaszentegyházunk jólétét, virágzását előmozdítani kellett.

Nt. Em. Közgyűlés! Amit eddig nem tehettem, nem lévén reá alkalmam, mivel volt püspökünk halála óta nem volt egyházmegyei közgyűlésünk, most teszem meg, t. i. tisztelettel indítványozom, hogy néhai püspökünknek Idrányi Barnának emlékét egyházmegyénk jegyzőkönyvében kegyeletes szavakkal örökítsük meg.

A püspöki állás nem maradt, aminthogy a törvény és rend kívánalmai szerint nem is maradhatott sokáig üresen, hanem az egyházkerület közbizalmának impozáns módon való megnyilatkozásával, a beadott szavazatok 3/4 része alapján, dr. Magda Sándor csicseri lelkész testvérünkkel, egyházmegyénk eddigi tisztviselőjével, egyházkerületünk főjegyzője és tanácsbírájával töltetett be. Mi dicsekedéssel valljuk őt magunkénak, mint aki itt született egyházmegyénk kebelében, itt ringott bölcsője ennek egyik kicsiny gyülekezetében (Iskében), amelyről most bizonyos vonatkozásban alkalmazhatjuk a prófétai mondást: „Te is Betlehem, nem vagy legkisebb Juda fejedelemségének városai között, mert tebelőled támad az a Fejedelem, aki az Izráelnek legeltetője lészen". Nem én mondom új Püspökünkről, mert nekem, aki vele családi összeköttetésben állok, mondanom nem is illenék, hanem mondja róla beiktatásának krónikása hivatalos egyházi lapunkban: „Istentől minden nagy és szép tehetségekkel megáldott, fiatalos tüztől hevített, tetterőtől duzzadó egész ember, igaz, bátor hitvalló állt elének e napon új vezérként, elhatározottan arra, hogy egy jobb, áldottabb, boldogabb jövő felé félelem, meghátrálás nélkül, rendületlen hittel, bizó reménységgel s óvó szeretettel kész vinni minket előbbre-előbbre az Isten országa felé." „Úgy érezzük, hogy azt a bizonyoságot nyertük, hogy az új vezérnek, Főpász-

tornak, van hite, s — Isten által — tudása ahoz, hogy közelebbről kerületünk, távolabbról anyaszentegyházunk sok próbáltatáson keresztül ment, haboktól hányt-vetett hajóját, kipróbált hűségű vezértársaival vállvetve a nyugalom, boldogság révébe vezesse". Uj püspökünk beiktatása f. évi március 20-án a Kassán tartott egyházkerületi közgyűlésen ment végbe.

Nagy. Em. Közgyűlés! Tisztelettel indítványozom, hogy a jelen ünnepélyes alkalommal a mi egyházmegyénk szülöttjét, dicsekedésünket, büszkeségünket, lelkésztestvérünket, — most már püspökünket, főpásztorunkat és kormányzónkat, aki ebben a magas tisztségében most először jelent meg közöttünk egyházmegyei közgyűlésünkön: üdvözljük az iránta táplált régi szeretet mellett hódoló tisztelettel! Kérjük Istent, hogy a reá bízott nagy munkához adjon neki kegyelmi erőt, ajándékozza meg állandó egészséggel, napoknak és esztendőknek sokaságával, hogy azok a szép remények, melyeket egyházkerületünk közönsége az ő kormányzói működéséhez fűzött mind-mind megvalósuljanak — egyetemes egyházunk javára, mindnyájunk boldogítására, Istennek dicsőségére!

Egyházmegyénk gyülekezeteinek hit és valláserkölcsei életéről, iskolai ügyeiről, szervezeti és vagyoni állapotáról szóló jelentésemet az egyházlátogatási jegyzőkönyvek feljegyzései alapján a következőkben van szerencsém tisztelettel előterjeszteni:

1.) Az istentiszteletet minden egyházközségben kellő látogatottság mellett ünnep és vasárnapokon délelőtt, délután megtartják a törvényes előírások szerint. Kivételt Szeretva, Lucska és Pinkóc képez, ahol a délutáni templomi istentisztelet csak éneklésből és imádkozásból áll.

2.) A hétköznapi istentiszteletek rendje ugyanaz, amint előbbi jelentésemben is felsoroltam, itt Pinkóc és Zahar képeznek kivételt, ahol a bűnbánati héten csak reggel látogatják a hívek a templomot.

4.) Az énekvezetést tanító hiányában Ásványban Kovács Endre, Csapon Pandy Ferenc, Gálocs, Bátfa, Csepely és Iskében a lelkész, Mokcsakerészen Szatmári József, Bajánházán Nyisztor Ferenc, Viszokán Kontra Mihály, Szeretván a községi tanító, Lucskán Tomasulya Mihály, Felsőőröcsén a lelkész, Kereszten az állami tanító, Pinkócon a lelkész neje végzi.

7. A vallástanítás sehol nem ütközött akadályokba.

8. A konfirmációi oktatásra fordított idő kevés Szirénfalván, és Sárosmezőn, Zaharban pedig nem volt konfirmálás.

14. Szeretván 12-13 éves korban konfirmálnak, ami az erre vonatkozó egyházhatósági határozattal ellenkezik.

15. Vallásos összejöveleteket most már mindenütt tartanak a jelentések szerint Palló, Viszoka, Lucska, Solymos és Zahar kivételével, pedig ott is kívánatos volna.

16. A vasárnapi iskolát magam részéről úgy, amint annak célját és hivatását velünk itt e gyülekezetben a junius havában tartott kurzuson annak nagymestere, id. Viktor János gyakorlati előadásában megismertette, az egyházépítés és az evangelizációs munka leghatásosabb eszközének tekintem. Mert hiszen mi a célja, rendeltetése a vasárnapi iskolának? Továbbfolytatni gyermekeinknek az iskolában megalapozott vallás-erkölcsi nevelését. Ezért szükségét látnám annak, hogy a vasárnapi iskola minden gyülekezetben megszerveztessék...

20. Szektáriusok vannak a következő egyházakban: Ásványban egy bibliakutató. Szalvisták élnek a szlovák egyházközségekben. Viszokán 4 család. Szeretván, Pályinban, Solymoson, Lucskán (hogy hány család, nincsen jelezve), Sárosremetén 3, Jenkén 2, Tasolyán 9, Zaharban 8 család, Bezőben 23. (személy-é vagy család, nincs jelezve.) Ezt a jelentést a múlt évvel összehasonlítva azt látom, hogy a szalvisták száma szlovák egyházainkban, ha — állítólag — nem szaporodott is, de nem is fogyott. Tett-é valamit a presbitérium ezekben a gyülekezetekben a szektáriánusok terjedésének meggátlására, arról az egyházlátogatási jegyzőkönyvek semmi adatot nem tartalmaznak.

25. Rossz szokások, tömeges bűnök, iszákosság, káromkodás, halotti torok, templomkerülés stb. a jegyzőkönyvi jelentések szerint egyházközségeinkben teljesen kimentek a divatból. Ennek az állításnak az igazságát azonban ma, mikor a közerkölcsök oly nagymérvű leromlásának vagyunk szomorú szemlélői, kénytelenek vagyunk kétségbevonni, sőt megtagadni.

26. A presbitereknek úgy magán és családi élete, valamint hivatali működése a jegyzőkönyvek tanúsága szerint, általában véve tisztüknek megfelelő, sőt sok helyen példás t. i. az istentisztelet gyakorlásában, a jótételben, a törvénytiszteletben, az igaz keresztyéni életben jó példával járnak a gyülekezeti tagok előtt s a lelkeszt az egyházépítő munkájában készséggel segítik. Csupán a nagyszelmenci presbitérium az, amelynek működése,

illetve szolgálattételéről az van feljegyezve, hogy az nem kifogástalan. Hogy miért, nincs okadatolva.

27. Ezzel szemben örvendetes az a feljegyzés, mely a mogyorósi gyülekezet két presbiteréről: Pápay Ferenc és Sárközy Gyuláról emlékezik meg, akik 30 évig viselték gyülekezetükben a presbiteri, illetve gondnoki hivatalt. Mindenesetre méltók arra, hogy érdemeiket jegyzőkönyvünkben megőrökítsük.

28. A gyülekezet jólétének, virágzásának, anyagi és erkölcsi gyarapodásának nélkülözhetetlen feltétele: a jóbékesség a belhivatalnokok és a gyülekezeti tagok között általában véve mindenütt megvan, a nagyszelmenci egyházat kivéve, ahol az a lelkész és hívei között felbomolva, dacára az egyházmegyei hatóság beavatkozásának, mai napig sem állott egészen helyre.

35. Kintlevő hátrálékok összege egyházi adóból, belhivatalnokok járulékaiból: Ásványban 21,401.15 K, Csapon egyházi adó 35,000 K, Salamonban 5000 K, Szürtében egyházi adó 1850 K (20%), Veskócon 3000 K, Csicszerben tőkekamathátrálék 3600 K, Kaposon 6000 K (23%), Nyarádban 3000 K, Szelmencen a belhivatalnok term. járulékainak 10%-a, Szirénfalván egyházi adó 927 K és a term. járulékok 10%-a, Bésben egyházi adó 2025 K és földbérlet 975 K, Vajánban egyházi adó 2503 K, Pályinban 2000 korona, Solymoson 541 K, Lucskán a papi fizetés, Kereszten 1600 K, Jenkén 1500 K, Bezőn egyházi adó 20%-a, Zaharban 4000 K.

37. Az egyházak jelenlegi adóssága: Csapon 104,487 K, ebből amortizációs kölcsön 60.000 K, egyházmegyei kölcsön 10.000 K, váltóadósság 6,290 K, saját alapoknak 22.187 K. Tizzasalamonban 16.000 K. Törlesztett 5.000 koronát. Szürte 19.000 K, törlesztett 1.000 koronát. Kistrát 2.500, Palágy 15.651 K, Gálocs 22.500 K, Vajkóc 500 K, Csepely 1852 K, Csicszer 7.000 K, Szelmenc az alapjainak tartozik 11 650 K, Vaján 32.927 K, törlesztett 4.263 koronát. Mokcsa 7.000 K, Szeretva 14.000 K, Bezőnek 8.000, Zaharnak 2.000 Kor. az adóssága.

46. A nagyszeretvai egyház régi műemlék jellegével bíró templomát renoválta, mellé új tornyot építtetett 33700 korona költséggel. Lucska magtárt épített 7649 korona értékben.

57. A kongruát, korpótlékot minden lelkész megkapta (Kőmives Sándor csak szeptembertől 16¹/₃ szolgálati év elvonásával), kivéven Jósvey Dénest, kinek államsegélye, állampolgárság hiánya miatt 1931 december 1-től beszünttetett.

58. Az adakozások összege évről-évre kisebbre zsugorodik, mert míg az 1931. évben 69632 K, 1932-ben 58310 K. volt, az 1933 évben már 30946 koronára szállt le. Ennek okát azonban elsősorban nem a hívek áldozatkészségének megfogyatkozásában, hanem a válságos gazdasági viszonyokban kell keresnünk, amelyet az egymásután következő terméketlen esztendők csak súlyosbitanak.

III. Az iskolaüggyel kapcsolatban csupán azt jelentem be fájó szívvel, hogy két szlovák nyelvű felekezeti iskolánkat, t. i. a keresztit és a pályinit elvesztettük.

A keresztii egyháztagok annak ellenére, hogy a múlt év június 29-én tartott egyházmegyei közgyűlés fegyelmi eljárás és vagyoni felelősség terhe mellett kötelezte őket iskolájuk rendbehozására, nehogy azt elveszítsék, — iskolájukat rendbe nem hozták, hanem hogy fenntartásának terheitől szabaduljanak, átadták azt az államnak.

A pályini iskolával pedig az történt, hogy abba a jövő iskolai évre mindössze 14 református és 2 katolikus gyermek iratkozott be. A többi nagyszámban levő református tanköteles gyermekeket a szülők az állami iskolába iratták, csak azért, hogy az iskola fenntartásának terheitől, meg talán jelenlegi tanítójuktól is, szabaduljanak. Történt pedig ez abban a gyülekezetben, melynek most élő tagjai majdnem fele részben ősrégi magyar nemes kálvinista családoknak a sarjadékai. Mit mondhatnánk erre egyebet, mint azt, amit a kesergő Ézsaiás próféta Izráel népének mondott: Óh szegény nép, akik téged vezérlének, azok csalának meg... és a te utaid, amelyen járnod kellene, elfedezék előtted..."

Iskolai sérelem jelentetett a vajáni egyházból, hol a politikai község a második iskola dologi kiadásának fedezésére magára vállalt évi 2000 korona járulék fizetését megtagadta, állítólag a járási hivatal és a tanfelügyelő kezdeményezésére. Az egyház az eljárás ellen az Országos Hivatalhoz fellebbezett.

1. Egyházmegyei Közgyűlésünk kegyeletes emlékezéssel jegyzi fel jegyzőkönyvének lapjaira *Idrányi Barna* püspök ur soha el nem évülő érdemeit. Ha Istennek végéremehetetlen akaratából nem is nyilhatott alkalma arra, hogy mint főpásztor örök emlékű alkotásokkal tegye emlékeztessé életét anyaszentegyházunk történetkönyvében, bizonyonnyal örök és üdvösségszerző nagy érdemei vannak néki „Isten és az Atya előtt”, ahol „tisztá és szeplő nél-

kül való istentisztelet meglátogatni az árvákat és özvegyeket az ő nyomoruságukban." (Jak. 1. 27.) Már pedig elhunyt püspökünk életének egyik főmunkakörét országos lelkészi nyugdíjintézetünk megalkotása és az abban soha meg nem szünő áldott munkálkodás alkotta. Az a sok könny, melyet különösen a mi elhagyatásunk megpróbáltatásokkal teljes éveiben özvegyeink és árváink szeméről letörölt, az a sok áldó sóhajtás, amely — minden gond és aggodalom-szülte kérésre azonnal reagáló szive által sugallt — cselekedetei nyomán fakadt, áldott életének egy-egy tündöklő imádságos cselekedete gyanánt szállt az Egek Úrához és soha el nem feledhető hála magvát szórta el a leghálásabb talajba: az özvegyek és árvák szívébe. Nevének említésekor mindig újra kél szivünkéből is az áldó sóhajtás: Legyen áldott emlékezete!

2. Szivünk őszinte örömével és ragaszkodásával köszöntjük egyházkerületünk új vezérét: főtiszteletű *dr. Magda Sándor* püspök urat és boldog büszkeséggel, de egyszersmint nagy várakozással is tekintünk reá nagy felelőségekkel teljes munkálkodásának kezdetén. Szeretetünk üdvözlésének szavaival egyesítjük az alázatos szivből fakadó buzgó imádság könyörgését: Isten, ki őt talentomainak bőségével megáldotta, adjon erőt is, hogy azokat mindnyájunk javára áldott sikerrel kamatoztatni is tudja. Áldja meg szívét és lelkét a köz igaz javáért szüntelen buzgó lángolással, hogy amíg egyházkerületünk hajóját Scylla és Charybdis között erős kézzel vezeti, szeme mindenkor lássa meg az igaz érdemet, szive könnyörüljön a szenvedők nyomoruságán és a lelke legyen erős, hogy mint „akit a bizonyságoknak ily nagy fellege vesz körül, félretéve minden akadályt és a megkörményező bünt, kitartással fussa meg az előtte levő küzdőtért, nézván a hitnek fejedelmére és bevégezőjére Jézusra." (Zsid. 12. 1-2.)

3. Közgyűlésünk az esperes urnak nagy munkát és sok fáradságot igénybevett jelentésének megkészítéséért elismerését és köszönetét fejezi ki.

4. Szeretva és Lucska lelkészeit elkötelezi a közgyűlés, hogy a Vasárnap ünnepnapokon délután tartani szokott istentiszteletet a törvényes előírások szerint ének és

imádságon kívül biblia, vagy kátémagyarázattal, esetleg predikációval is végezzék.

5. Pinkócon és Zaharban bűnbánati héten a déleesti könyörgést is kötelesek megtartani.

6. Szigoruan elrendeli a közgyűlés, hogy a szeretvai egyházban is csak 14-ik életévükben konfirmálhatók meg a gyermekek.

7. Örömmel és elismeréssel értesül Egyházmegyei közgyűlésünk arról, hogy Pápay Ferenc és Sárközy Gyula presbiterek az ungmogyorósi egyházban már 30 éve viselik tisztüket. Istenországa érdekében folytatott munkásságuk elismerése mellett érdemeiket jegyzőkönyvünkben örökítjük meg.

8. Megütközéssel és fájdalommal hallja közgyűlésünk a nagyszelmenci egyházközségben duló áldatlan állapotoknak, békételenségnek és egyenetlenkedésnek hírért és a felett megbotránkozásának ad kifejezést. Elvárja, hogy a jóbékesség ebben a gyülekezetben is helyreálljon és állandó maradjon, mert ellenkező esetben a renitenciát tanusítókkal szemben törvényadta hatalmánál fogva a kényszerítésnek legvégső eszközeit is alkalmazni fogja.

10. Olvastatott az egyházmegyei tanügyi bizottság elnökének az 1933/34 iskolai évről szóló következő jelentése :

Nagytisztelető Egyházmegyei Közgyűlés! Egyházmegyénk múlt évi tanügyi állapotában semmi lényegesebb változás nem történt. Tanításunk megszokott buzgósággal, lelkiismeretes szorgalommal végezte a maga fontos és nemes feladatát, nevelve egyházunknak hű és odaadó fiait és leányokat, a társadalomnak pedig hasznos tagokat. Munkálkodásának irányát a tanterv és az időközi rendeletek jelölték meg, amelyektől eltérni vagy azokat nem teljesíteni existencialis veszedelem lett volna.

A mindegyre szaporodó adminisztrációs munka és sok helyen, az egyházak szegénysége miatt, a tanszerek hiánya bizony károsan hatottak az intenzív munkálkodásra. A tanügyi kormány által évről-évre támasztott újabb és szigorú követelmények, tanszerek, taneszközök beszerzése oly terhet jelent már, melyet csak jobb helyzetben levő egyházaink fognak tudni úgy ahogy teljesíteni.

Egy II-ik tanterő beállítása s ezzel egy új tanterem felépítése is csak teher többletet jelent. Egy tanerős iskolánál a II. tan-

erő beállítása, vagyis az ugynevezett váltakozó tanítási rendszer sem szolgálhat a tanügy hasznára. Félnapos lévén a tanítás, csak feleannyit tanulhatnak a növendékek, félnapot pauzál a tanító, ugyanennyit a növendékek is. És hogy a gyermek a szabad időt nem hasznos foglalkozással tölti, hanem felügyelet nélkül utcai vagy mezei csatangolással, sokszor erkölcs és jellemrontó behatásoknak kitéve, nem szorul bővebb bizonyításra.

Mig az állami iskolák sok helyen tulzsufoltak, szűk tantermeik sok kivánni valót mutatnak, addig az egyházakat már egy jelentéktelen hibáért vagy fogyatkozásért is az iskola bezárása és a fenntartói jognak az elvesztése fenyegeti.

„Recrudescunt vulnera!” A panaszolkodás állandó szállást vett nálunk. Ujabb és újabb a teher, az anyagi eszközök pedig elégtelenek.

Mig Ruszinszkóban van áll. iskola, hol 89 gyermeket, van felekezeti iskola, hol 140 gyermeket egy tanító tanít, addig nálunk Slovenskón 80—70, sőt 60 létszámú iskolánál is már II-ik tanerőt kell alkalmazni.

Hogy mily terhet jelent az egyházunkra, kell e azt bizonyítanom, hiszen a bajok általánosan ismertek.

Különösen a mai csapásos időkben egy tanerős iskolának a fenntartása is nehéz, kivált szegényebb egyházainkban, ilyenek pedig — fájdalom — nagy számmal vannak.

Vajjon szorul-e bizonyításra az a körülmény, hogy iskoláinkban az ideiglenes vagy más vallásu tanerők alkalmazása káros hatásu nemcsak a tanügyre, hanem magára az egyházközség válás-erkölcsi életére is?

Igaz, a tanító hiányon már segítve lesz a felállítandó ref. tanítóképző által s így elkerülhető lesz az ideiglenes és más vallásu tanerők alkalmazása, de hát nem fognak-e tovább is újabb és újabb követelményekkel előállani a tanügyi kormány részéről iskoláinkat illetőleg, melyek tulterhelik és kiüritik egyházaink hiveinek teherbíró képességét.

Még egy égető szükségnek az elintézése elkerülhetetlen s ez az, hogy tanítóink teljesített munkájuk után igazgatói pótlékukhoz hozzájussanak és ez által elkerülhetők legyenek azok a bajok, melyek e jogos követelés folytán tanító és iskola fenntartó egyház között támadnak.

Mint fentebb jeleztem, egyházmegyénkben a tanítás munkája mindenütt lankadatlan buzgósággal folyt az egész iskolai év

folyamán s így üresedésben nem volt egy tanító állás sem. Solymos az egyházmegye határozatának megfelelőleg iskolájában ref. vallásu tanítót alkalmazott ideiglenes minőségben Szemács János személyében, ki államsegély nélkül, csupán a hívek buzgó áldozatkészségére támaszkodva végezte munkáját. Nem kap államsegélyt, mivel nosztifikációs vizsgája nincs. Egyébiránt a tanítás eredménye megfelelő, ugyanugy a hittan és énektanítása is. Kereszten a hívek sehogy sem akarván iskolájukat fenn tartani, a község lett kényszerítve az állam által iskola felállítására s oda ref. vallásu tanító neveztetett ki. Az egyház nem adott át semmit, épületeit és földjeit a jövőben megtörténendő anyásítás esetén lelkeszi javadalmazásra óhajtja fordítani. Erről a mult év őszén már jelentettem a nagytiszteletű Esperes úrnak. Pályinban olyan kevés már a ref. tankötelesek száma az egyházi iskolában, hogy azt már valószínűleg a jövő iskolai évben be fogják zárni.

Két tanerővel ellátott iskoláink voltak a következő helyekben : Palágy, Szürte, Kistrát, Bés, Vaján, Nyarád, Zahar, Jenke.

VIII. évfolyamnak voltak az iskolák a következő helyeken : Palágy, Szirénfalva, Szürte, Kistrát, Tizzasalamon, Mogyoros, Nagykapos, Csicsér, Bés, Vaján, Nyarád, Bező, Zahar.

VII. évfolyamnak : Palló, Jenke, Lucska, Solymos, Pályin. A tanítás nyelve a szlovák ajku egyháznak iskoláit kivéve mindenütt magyar. A vallás és énektanításra mindenütt kiváló gond fordítottatott s ezeket a tanítók tanították, kivéve Kistrátot és Szürtét, ahol a lelkészek tanítottak, az előbbi helyen mindkét osztályban, az utóbbiban az első osztályban.

Összhangzatos éneket a legtöbb helyen tanultak, kivéve Veskócot, Mogyoróst, Lucskát és Solymost. A kiszabott tananyagot elvégezték s a fegyelmezés megfelelő volt.

Kitűnő volt az iskola szellemi állapota 10 helyen, u. m. Palágyon az Ónódyé, Szürtén mindkettő, Kistráton mindkettő, Tizzasalamonban, Veskóczon, Nagykaposon, Vajánban a Szanyó Sándoré, Bezőben a Kolyibás Mihályé.

Dicséretes : Palágy a II-ik Palló, Szirénfalva, Mogyorós, Csicsér, Vaján a Fleiser Arankáé és Nyarád.

Jó : Zahar a Nyitray Józsefé, Jenke mindkettő, Bező a második, Lucska, Pályin és Solymos.

Elégséges : Zahar a II-ik.

A tanterem és udvar tisztántartásról, a tanterem fűtéséről és a növendékek részére szükséges ivóvízről iskolaszolgák által

történt gondoskodás.

Az iskola felszerelésére különböző összegeket fordítottak a következő egyházak : Bés 20 koronát, Vaján 53 koronát, könyvtárra 275 kor. 60 fillért, Palágy 520 korona, Palló 950 korona. Szirénfalva iskolai padokra 2000 korona, Kistrát 237 korona, Tizsasalamon 150 korona, Veskócz 100 korona, Mogyorós 5200 korona, Zakar 205 kor. 50 fillért, Jenke iskolai padokra 805 koronát, egyéb javításokra pedig 428 kor. 50 fillért.

Az iskola felszerelése kellő: Nagykapos, Csicsér, Vaján, Palágy, Palló, Szürte, Kistrát, Tizsasalamon, Jenke, Bező, Pályinban.

Hiányos : Bés, Nyarád, Szirénfalva, Veskócz, Mogyoros, Zahar, Solymoson.

Az iskolai évet szept. 1-én kezdték és végezték jun. 28-án, kivéve Veskóczot, a hol az isk. év április 28-án végződött az iskolalátogatási jegyzőkönyv szerint, hogy miért, az nincs megemlítve. Szirénfalván okt. 16-án kezdték, itt sincs feljegyezve, hogy miért ily későn.

Órarend, leltár a jelentések szerint mindenütt van s a szükséges naplók és hivatalos iratok rendben találtattak.

Tetemesebb mulasztás nem fordult elő sehol sem. A helybeli lelkész és az iskolaszék tagjai a legtöbb helyen meglátogatták az iskolákat.

Lényegesebb javítás történt Veskóczon, a hol az iskolai kerítést javították, Tizsasalamonban az iskolai padokat renoválták, Vajánban pedig a II-ik tanerő lakását hozták rendbe.

A szükséges tankönyvekkel a növendékek mindenütt el voltak látva.

A szegény tanulóknak tankönyvekkel és tanszerekkel való ellátásáról Nagykaposon, Palágyban és Mogyoróson a politikai község, Pallóban és Vajánban az egyház és a község, Bésben pedig az egyház gondoskodott. Veskóczon e célra a tanító adományozott 7 drb. tankönyvet. Kistráton az iskolának 25 kötetből álló ugynevezett „Szegény tanulók könyvtára" van, ez látja el évről-évre a szegénysorsu növendékeket a szükséges tankönyvekkel. Szirénfalván, Szürtében segély könyvtár van.

Tanítói szakkönyvtár van : Nagykaposon 35, Csicsérben 25 kötet, Lucskán 18, Bezőben 45, Jenkén 8, Zaharban 40, Mogyoróson 3, Veskóczon 15, T.-Salamonban 26, Kistráton 15, Szirénfalván 35, Szürtében 10, Pallóban 17, Palágyban 52, Vajánban 18, Nyarádon 35, Bésben 12.

Ifjúsági könyvtár van: Nagykaposon 47, Csicsserben 55, Bésben 40, Vajánban 161, Nyarádon 34, Bezőben 44, Jenkén 18, Palágyban 134, Pallóban 33, Szirénfalván 15, Szürtében 50, Kistráton 60, Tizasalamonban 30, Mogyoróson 17, Veskócon 20, Lucskán 19, Pályinban 20 kötet.

Könyvtári alap csupán Bezőben van 29 kč. Egyébiránt minden helyen a beiratási díjnak szolgálnak e célra.

Rajz, háztartás, konyhakertészet, fiu és női kézimunka megfelelő eredménnyel tanítottak a legtöbb helyen.

Faiskola van Csicsserben 40 oltvánnyal, itt oltani is megtanult 9 növendék. Palágyban 18 gyermek tanult meg oltani. Veskócon 400 drb. vadalany van. Kistráton 36 drb. Tizasalamonban 260 drb. vadalany és oltvány. Nagykaposon faiskola nincs, oltani megtanult 10 gyermek.

A növendékek ugy köznapokon, mint vasárnapokon rendszeren felvezettetettek a templomba, Pályint kivéve, hol a lelkész előadása szerint hétköznapokon, különösen télen át a gyermekek sokszor hiányoznak.

Ismétlő iskola nem volt sehol sem, miután a 8 évfolyam bevezetése ezt az intézményt már teljesen feleslegessé tette.

Kizárólag az iskola céljaira hagyományozott alapítvány egy egyházban sem volt, egyesek részéről sem történt e célra adakozás.

Az iskola áll. felügyeleténél autonómiánkat sértő beavatkozás egy helyről sem jelentetett. Járványos betegség miatt az iskolai tanítás sehol sem szünetelt.

Tankönyvekül mindenütt az állam által engedélyezetteket használták.

Az iskolalátogatóság jelenti, hogy Zaharban az iskola tulzsufolt, Veskócon a „Szeretet” olvasókönyv nincs használatban.

Állami, illetőleg községi iskolák vannak a következő helyeken: Nagykaposon, Gálocsban, Bajánházán, Mokcsakerészben, Vajkócon, Felsőröcsén, Sárosmezőn, Sárosremetén, Pinkócon, Nagyszelmencen, Tiszaásványban, Csapban, Báltán, Tizasalamonban, Szirénfalván, Iskében, Kelecsenyben, Tasolyán, Kereszten, Szenteskén, Zavadkán, Kiszalacskán, Viszokán, Nagyszeretván, Pályinban, Szürtében. Ez iskolákban a hittant és éneket a lelkészek tanították megfelelő eredménnyel, Csapban heti 16, Tiszaásványban és Nagykaposon heti 4, egyebütt heti 2 órán. Tankönyvül a P. Czinke István, továbbá a Kovács-Osztényi-féle könyveket és a Sekerka Pavel „Biblické Historie”

cimű tankönyvet, valamint a szlovák bibliát használtak.

A vallásitanítást énekléssel és imádkozással kezdték, ugyanígy végezték. A hitoktatók fizetése óránként 5 kor. 70 fill. volt, mely összeghez járult egyes helyeken 2 korona kilométerpénz a megtett út után.

A növendékek az istentiszteleteken minden alkalommal résztvettek, valamint a reformáció 'emléknapját is megünnepelték részint a templomban, részint az iskolákban megtartott ünnepélyen. Konfirmált összesen 58 fiu, 55 leány, összesen 113 növendék.

A statisztikai kimutatást a következőkben terjesztem elő :

Az egyházközség és a hozzájuk tartozó leányegyházak, társ-egyházak lélekszáma összesen 13.023.

A ref. mindennapi tankötelesek száma : fiu : 1269, leány : 1324, összesen : 2593.

E létszámból saját iskolánkba járt a mindennapi tankötelesek közül :

Fiu : I. 81, II. 99, III. 103, IV. 99, V. 93, VI. 79, VII. 59, VIII. 21. összesen : 634.

Leány : I. 83, II. 95, III. 69, IV. 101, V. 93, VI. 93, VII. 75, VIII. 24, összesen : 639.

Együtt : 1273.

Más vallásu (gör. kath. Sárosröcsén) iskolába járt 15 fiu, 20 leány, összesen : 35.

Állami vagy községi iskolába járt : 608 fiu, 668 leány, összesen : 1276. Középfoku iskolába járt : 27 fiu, 17 leány, összesen : 44.

Más vallásu járt hozzánk : róm. és g. kath. : 73 fiu. 70 leány ág. ev. : 2 fiu. izraelita : 31 fiu, 32 leány, összesen : 106 fiu, 102 leány. Együtt : 208.

Iskoláinkban működött 20 férfi és 9 nőtanító.

Ezek közül rendes : 17, ideiglenes : 10.

Hivatalos felszámítás szerinti rendes fizetésük volt az egyháztól : 59.103 Kč. államtól : 293.870 Kč.

Lakás jó 21 helyen.

A tantermek száma : 22, állapota : megfelelő 21, megnevelő 1, Solymoson.

Az iskolák felszerelése : teljes 15, hiányos 7, u. m. Szirénfalván, Veskocon, Bésben, Nyarádon, Zaharban, Lucskán és Solymoson.

Szellemi állapota : kitűnő 10, dicsérete 7, jó 9, elégséges 1.

Mulasztott félnapok száma : igazolt 15.478, igazolatlan : 369.

Az iskola fenntartása fordított összeg : 48.347.

Könyvtári kötetek száma : tanítói 365, ifjusági 695.

Idegen jellegű iskolába járt :

Szűrtében a szlov. áll. iskolába : 12 fi. 5 nő, összesen : 17.

Csapban a „ „ „ 18 „ 17 „ „ 35.

Csapban a „ polg. „ 15 „ 8 „ „ 23.

Egyéb helyről jelentés nem tétetett.

A fenti helyeken a hittant és énekét a lelkészek tanították kiváló eredménnyel.

A határozati javaslataim a következők :

1. Az iskolai beiratási díjak minden iskolában iskolai könyvtáralap létesítésére fordítandók, ez alapok tőkéje az egyház közpénztárától elkülönítve kezelendő és kizárólag iskolai ifjusági, tanítói és segélykönyvtár beszerzésére fordítandó.

2. Utasítatnak az iskolalátogatók, hogy a jegyzőkönyveknek és statisztikai kimutatásnak minden kérdésére pontos feleletet adjanak, illetve minden rovatot pontosan töltsenek ki.

3. A hiányos felszerelésű iskolák utasítatnak a tanszereknek f. isk. évben való beszerzésére.

4. Pályinban az isk. gyermekek rendszeren felvezetendők a templomba.

5. Veszócon a „Szeretet" című olvasókönyv az iskolába feltétlenül bevezetendő.

Egyházmegyei közgyűlés a tanügyi bizottsági elnök jelentését köszönettel tudomásul veszi és az általa előterjesztett javaslatokat határozattá emeli.

11. Esperes jelenti, hogy Maksa József nagykaposi lelkész folyó évi június hó 12-én kelt beadványában magas életkorára és ebből származott, hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolt munkaképtelenségére való tekintettel a tényleges lelkészi szolgálatok alól való felmentését és nyugdíjaztatását kérte. Kérelme alapján az egyházmegyei nyugdíjbizottság f. évi június 20 án kelt határozatával a nyugdíjazást a kérvényben előadott indokok alapján kimondotta és a nyugdíjárulék kiutalása iránt a lépések megtétettek az Országos Hivatalnál is.

E bejelentéssel kapcsolatban olvastatott Maksa Józsefnek az egyházmegyei közgyűléshez intézett következő bucsulevele: „Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés! 76 esz-

tendő s 53 évi lelkészi szolgálat terhe alatt elfáradva, érezvén gyengülésemet, kértem az Országos Hivataltól nyugdíjaztatásomat, melyet megnyerve nem mulaszthatom el, hogy az elválás pillanatában hálás köszönetemnek ne adjak kifejezést az Egyházmegye egyházi és világi Elnökségének, egyházi és világi Tanácsbíró társaimnak, ugyszintén Lelkész és Tanító testvéreimnek, munkülönben az Ungi református egyházmegye valamennyi egyházi Előljáróságának azért a szeretetért és tiszteletért, melyvel félszázadot meghaladó lelkészi pályámon elhalmoztak, midőn először az Ungi református egyházmegye aljegyzőjévé, később három cikluson keresztül az egyházmegye tanácsbírójává, majd az Egyetemes Zsinat pótképviselőjévé is elválasztottak. Most távozásom alkalmával, midőn ezen tisztségekről lemondok, az Isten atyai áldását esdve mindnyájunkra, kérem, hogy tartsanak meg becses emlékezetükben,

Egyházmegyei közgyűlésünk megilletődéssel veszi tudomásul tanácsbírói karunk Nestorának nagytiszteletű *Maksa József* nagykaposi lelkész úrnak nyugdíjba vonulását. Sok fáradozása és gyülekezetének külső-belső építése terén kifejtett több, mint félszázados munkálkodása után nagyon megérdemelt a nyugalom, melyben most magasztos hivataltól megválva — Isten végéremehetetlen akaratából oly mélyen megsebzett szívvvel — pihenni vágyakozik. Igaz szeretetünk és hálánk kísérfje és köszönetünk mindazért a nagyértékű fáradozásért, mellyel egyházmegyénk közérdekének szolgálatában annyi évtizeden keresztül önzetlenül munkálkodott. Engedje a jóságos Gondviselés, hogy a nyugalom nagyon megérdemelt díját még sokáig erőben és egészségben élvezhesse.

12. A Maksa József lemondásával megüresedett papi tanácsbírói állásnak betöltésére

közgyűlés a szavazást elrendelte, a szavazatok beadásának határidejét november 15-re állapította meg és felhatalmazta a szavazatszedő bizottságot, hogy az esetleg szükségessé váló új szavazást elrendelhesse és lefolytathassa.

Egyidejűleg a megüresedett bizottsági tagságokba, nevezetesen a számvevőszékbe a papi főjegyző helyére, a közalapi és nyugdíjintézeti bizottságba létszámon felül, a segélyosztó bizottságba Maksa József helyére, a szavazatbontó bizottságba ugyancsak a Maksa József helyére egy-

hangu felkiáltással főtiszteletű dr. Magda Sándor püspök urat választotta meg a közgyűlés.

13. Olvastatott a következő

J e g y z ő k ö n y v

az Ungi Ref. Egyházmegye számvevőszékének 1934. április 19-én Vajánban tartott évi rendes üléséről.

Jelen voltak az alulírottak.

1. Vizsgáltatott az egyházmegyei pénztár kezelésében levő alapítványok, alapok és tőkék 1933. évi számadása, az egyházmegyei pénztár adósainak nyilvántartása és az azokról vezetett számadás, a mellékelt kimutatás szerint.

Számvevőszék az eredetiben bemutatott számadási könyveket és kimutatásokat átvizsgálta, azokat a nyugtákkal egybeazonosította, helyesnek találta és megerősítette.

2. Számvevőszék az 1933. évi számadások jóváhagyásával egyidejűleg dr. Magda Sándor egyházmegyei pénztárosnak lelkismeretes és buzgó munkálkodásának elismerése mellett a számadás kötelezettsége alól a felmentést megadni javasolja.

3. Kőmives Sándor ideiglenes pénztáros bemutatja előbbi számvevőszéki határozatok alapján elkészített új rendszerű alakját az egyházmegyei pénztár 1933 évi számadásának.

Számvevőszék az új számadási mintát átvizsgálja, azt a régebbi számadással egybevetve amannál egyszerűbbnek, világosabbnak és könnyebben kezelhetőnek találja, annak használatbavételét elrendeli és az új számadásra való átmenetként kimondja, hogy a számadási könyvekbe a hitelesített 1933. évi számadások után az új rendszerű számadás is bevezetendő és ez utóbbinak pénztármaradványa vezetendő át 1934 re.

4. Számvevőszék javasolja, hogy a Horváth Mária házalap kamatjövedelméből a továbbiakban további 1% azaz egy százalék fordítassék a közigazgatási pénztár kiadásainak fedezésére, annnyival is inkább, mert az új számadási rendszer szerint ez az alap is teljes egészében megkapja a kamattjövdelmét.

5. Számvevőszék javasolja, hogy mint az előző években is történt, ebben az évben is nyújtson az Egyházmegye a rendes állami nyugdíjban nem részesülő lelkész özvegyeknek és árváknak az évi rendes 400—K. gyámintézeti segélyen felül 1000—1000 korona rendkívüli segélyt.

**Az Ungi Református Egyházmegyei Pénztár kezelésében levő alapítványok,
alapok és tőkék 1933 évi forgalmának kimutatása.**

Sorszám	megnevezés	Bevétel		Kiadások		Készpénz maradv.		Gyümölcsöző tőke		Kamat- hátralék		Vagyon az év végén	
		kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.
1	P. Horváth M. S. alapítvány — —	37.437	20	29.771	60	7.665	60	249 903	10	17.609	20	275.177	90
2	P. H. M. és S. házalap — —	34.629	92	16 486	—	18.143	92	231 160	—	2.490	—	251.793	92
3	Özvegyárvtár alap — — —	10.633	61	10.596	70	36	91	125 958	—	10.704	40	136.699	31
4	H. M. sirboltalapítvány — — —	3 062	08	2.399	10	662	98	9 300	—	420	—	10.382	98
5	H. M. Gyűléstartási apv. — —	2 538	41	2.451	80	86	61	15.238	—	1.925	—	17.249	61
6	Könyvtáralap — — — —	1.048	38	529	20	519	18	3 544	—	80	—	4.143	18
7	Leánynevelő-intézet alap — —	928	21	918	50	9	71	6 240	—	208	—	6.457	71
8	Szabó András alapítvány — —	290	—	290	—	—	—	1.000	—	—	—	1.000	—
9	Ásványi lelkészalap — — —	40	40	1	10	39	30	100	—	—	—	139	30
10	Ásványi egyházi tőke — — —	63	—	—	—	63	—	300	—	24	—	387	—
11	Gencsy Ferenc alapítvány — —	166	40	20	80	145	60	2 000	—	—	—	2.145	60
12	H. M. Pinkóci lelkész alapítvány —	1 684	75	1.673	50	11	25	2 900	—	48	—	2 959	25
13	Tóth L. Harangalapítvány — —	1.854	93	1.296	40	558	53	5 500	—	160	—	6.218	53
14	Zsiró István alapítvány — — —	868	03	557	83	310	20	510	—	—	—	820	20
15	Halász M. alapítvány — — —	276	33	—	—	276	33	500	—	80	—	856	33
16	Bernáth Z. alapítvány — — —	485	20	485	—	—	20	6.060	—	436	—	6 496	20
17	Korláth-J-B alapítvány — — —	1.560	75	1.560	75	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Szeretvai egyházi tőke — — —	422	80	10	—	412	80	1.000	—	—	—	1.412	80
19	Közigazgatási pénztár — — —	13545	73	11.776	35	1.769	38	23.150	35	1.360	10	26 279	83
Ö s s z e s e n		111.536	13	80.824	63	30.711	50	684.363	45	35.544	70	750.619	65

6. Számvevőszék javasolja, hogy özv. Pataky Pálné a folyó évtől kezdve az előbbi pontban említett rendszeresen segélyezett özvegyek közé a rendkívüli segélyre nézve is vétessék fel mindaddig, amíg a rendes nyugdíjat meg nem kapja.

7. Számvevőszék elrendeli, hogy a csicseri lelkészi hivatalnak betörés ellen való biztosítása az egyházmegyei pénztár jelenlegi helyiségére átvitessék.

Kmf.

Bernáth Zoltán s. k. e. m. gondnok
Kőmives Sándor s. k. h. pénztáros
Kovács Dániel s. k.
Dr. Sutka István s. k.

Szücs István s. k. esperes
Dr. Kiss Bálint s. k.
Dr. Magda Sándor s. k.
Ujlaki Sándor s. k.

Koncz Gyula s. k.

1.—7. Közgyűlés a számvevőszék jegyzőkönyvében foglaltakat tudomásul veszi, a javaslatokat elfogadja és határozati erőre emeli és a számadásnak a Pálóczi Horváth Mária alapítványra vonatkozó részét felülvizsgálat és jóváhagyás végett a főtiszteletű egyházkerületre tisztelettel felterjeszti.

8. Számvevő javaslatára az egyházközségek 1933 évi zárszámadásai a reájuk vezetett észrevételekkel jóváhagyattak és megerősítettek. Szeretva és Solymos az 1933. évre vonatkozó számadási nyugtáit haladéktalanul köteles beterjeszteni az egyházmegyei számvevőhöz.

9. Számvevő javaslatára utasítja a közgyűlés a palágykomoróci egyházközséget, hogy a palágyi erdőalap részére a járási hivatal által ujabban visszautalt 6400 koronát fizesse vissza az erdőalapba, vagy ezen összegnek az egyházközség részére segély címen kiutaltatásáért adjon be kérvényt az esperesi hivatalhoz. Az erdőalap egész tőkáját fizesse be, illetve adja át az egyházmegyei pénztárba kezelésre és a lelkész onnan vegye át annak kamatait.

10. Közgyűlés névszerinti szavazás alapján (36:6) elrendelte, hogy Nyitray Dezső tussai lelkésznek az egyházmegyei pénztárból a kérelmében felsorolt biztosítékok ellenében 5000 korona kölcsön adassék ki.

11. A szürtei egyházközség kérelmére megengedi a közgyűlés, hogy a Tóth Lajos és neje harangalapítványnak a szürtei egyházat illető kamatai az egyházközség egyházmegyei adósságának törlesztésére évről-évre felhasználtassanak,

12. Dr. Magda Sándor püspök írásban beterjesztett javaslatára határozatilag kimondta a közgyűlés, hogy az egyházközségek egyházmegyei pénztárnál fennálló tartozása után esedékes kamatot 1935 évtől kezdve 8% ról 7%-ra szállítja le. Ennek ellenében pedig kimondotta, hogy a jövőben az egyházmegyei pénztárból nem reformátusok részére kiutalt kölcsönök után a 8% kamaton felül még 1% kezelési költség számíttassék fel és szedessék be.

14. Az egyházmegyei segélyosztó bizottság javaslatára

a) megállapította a közgyűlés, hogy a nagykaposi egyház, tekintettel arra, hogy a templomrenoválás idején segély iránt nem folyamodott és nem is kapott, ez alkalommal a rendes segélyezési sorrendtől eltérőleg, nagy áldozatkészségének elismeréséül 6000 korona rendkívüli segélyben részesíttessék oly módon, hogy a segélyt 3 egymás utáni évben 2000—2000 koronás részletekben kapja meg.

b.) Ez évben a kiosztásra kerülő segélyből a következő egyházközségek részesülnek: Nagykapos 2000 K, Csap 1000 K, Szirénfalva 1000 K, Szeretva 500 K, Szelmenc 500 K, Csepely 500 K, Vaján 500 K, a Pálóczi Horváth Mária és Simon segélyalapból; Bátfa 1000 K, a P. Horváth M. sirboltalapból.

c.) Megállapítottak még a következő segélyek: a P. Horváth M. és S. segélyalap terhére: Juhász Imrének 800 K, Kőmives Sándornak 800 K, Erdélyi Mihálynak 300 K, Újlaki Sándornak 600 K, Egyed Bélának 600 K, Rácz Józsefnek 200 K. Bodnár Lajosnak 800 K, Csomár Bélának 500 K, Nagy Gézának 400 K, Kálniczky Jánosnak 600 K, Nagy Miklósnak 500 K, Maksa Etelnek 200 K, özv. Vass Györgynének 200 K. A Szabó András ösztöndíjalapítvány terhére Magda Barna teológusnak 85'80 K.

15. Olvastatott a következő belmissziói jelentés: Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Az egyházlátogatás alkalmával felvett jegyzőkönyvek alapján, gondos figyelemmel és bő részletességgel összeállított esperesi jelentésből világos képet alkothattunk magunknak arról, hogy miként is áll egyházmegyénk területén az évek óta már oly sokat emlegetett és legszükségesebbnek tartott belmisszió ügye. Nem akarok ismétlésekbe bocsátkozni és újból elősorolni azokat a statisztikai adatokat, amelyek az esperesi jelentésben bentfog-

laltatnak. Az adatok nagyobbreszt azokból a kérdésekből és feleletekből állanak, melyek épenúgy benne foglaltatnak az egyházlátogatási jegyzőkönyvekben, mint a belmissziói kérdőívekben. Azonban, —mint az esperesi jelentés megállapította— éppen úgy megállapítható a belmissziói kérdőívekben foglalt feleletekből, hogy bizony bizony a belmissziói munka szükségességét elismerjük, annak szükségességéről szavakban igen sokszor kifejezést is adunk, de vajmi kevés az, amit ezen a téren véghez is viszünk.

Vannak egyházaink, amelyek még mindég a legnagyobb felületességgel és nemtörődömséggel, csupán hivataloskodásnak tekintve az egész ügyet, adnak szűkszavu feleletet, amelyekből áttekintést sem tudunk nyerni a nagyfontosságú munka menetéről.

Vannak gyülekezetek, melyeknek vezetői még azt sem nézik meg, hogy tulajdonképen a kérdőíveket nem csupán magának a lelkésznek kell kiállítani, hanem, —mint nagyon helyesen megjegyzi belmissziói jelentésében a kerületi belmissziói előadó úr,— az egész presbitériumnak tudomása, jelenléte alapján kellene összeállítani, még azt a fáradságot sem veszik maguknak, hogy legalább a gondnok tudjon arról, hogy ilyesmi is létezik a világon és velük is aláírassák. Viszont nem mulaszthatom el, hogy ki ne emeljem a jelentések közül két egyháznak: a bajánházai és vajkóc—mátyóci egyháznak jelentését, mely alapos munkára és nagy figyelemre enged következtetni.

Az észlelt hiányok alapján a rideg statisztikai adatok felsorolása helyett jelen alkalommal, mikor mint egyházmegyének belmissziói előadója első jelentésemet teszem meg, azon indokaimat és felterjesztésemel óhajtom előterjeszteni, melyek nyomatékosan felhívják egyházunk vezetőinek figyelmét a belmissziói munka szükségességére és nélkülözhetetlenségére.

Miként a természeti világban örökös harcban és küzdelemben állanak egymással az elemek, úgy a lelki világban is megindult a legádázabb küzdelem a lélek erejének érvényesülése ellen, amely csak az anyagot akarja mindenben érvényesülésre, diadalra, sőt ami több, a lelkek felett hallhatatlanságra emelni, elfeledve ama nagy isteni igazságot: ami porból van, ismét porrá lészen.

Valóban Megváltó Urunk Jézusunknak jövendőbe látó jóslatai kezdenek valóra válni a mi világunkban, amit tanítványai-

nak bátoritólagon mondott: Mig a világban lesztek, üldöztetés és szenvedés lesz az osztályrészetek. Ha a testi élet terén valóra váltak Jézusunk eme jóslatai, ugy ezerszeresen elmondható, hogy beváltak ezen jóslatok a lelki élet terén. Ez a mai világ nem csak a testet akarja elsorvasztani és megemészteni, hanem a lelket akarja az emberekből kiölni.

Azokat az eszméket, melyeket a Krisztus hirdetett, pellengére állítja a mai világ, melynek emberei elbizakodva dicsérik és magasztalják a tudományt, a haladást és ezzel szemben lenézik a vallást. Nagyon jól tudta Urunk, hogy jön kor, amikor pénz és becsület, Isten és ember egymással harcban állanak, jön kor amikor az Isten szolgálói, mint az evangélium örei, ugy állanak, mint egy lenézett sereg, kiknek szavára az anyagiasan gondolkodó kor keveset ad, épen ezért mondotta és mintegy örök időkre szóló végrendeletet meghagyta és megparancsolta: Elmenvén, tegyetek tanítványokká minden népeket, elmenvén széles e világra hirdessétek az evangéliumot minden teremtsenek a földnek mind végső határáig.

Ez a felhívás az egyházak missziói parancsa, az egyház szegeltkövének: Krisztusnak ajkáról. Ebből a parancsból kifolyólag lettek az egyházak missziói egyházak. Az egyháznak, mint missziói egyháznak ennél fogva feladata hirdetni mindenkor és minden helyen a Krisztusról szóló tudományt és tanítvánnyá tenni minden embert, az evangélium hirdetésével munkálni Isten országát.

Misszió nélkül ma már egyház el nem képzelhető, ugy hogy a misszió betöltése ma már nem pusztá próbálkozás kell hogy legyen, hanem az egyházaknak élet törvénye. Aki elolvassa a Pál apostol élettörténetét, vagy magának a keresztyénség történetének első századaikat, az mindjárt belátja és igazat fog adni azon megállapításnak, hogy a keresztyén egyház nem egyéb, mint egy nagy előzetes missziói munkának az eredménye. Ha pedig erre a megállapodásra eljutottunk, akkor ebből önként következik, hogy ha létrehozója a missziói munka volt, akkor ugyancsak az lesz, ami megmaradását biztosítja.

Az egyháznak a missziói hivatása pedig abban áll, hogy az Ur Jézusról szóló evangéliumot minden helyre és minden emberhez eljuttassa, célja pedig az, hogy mindenütt, mindenki megtérjen, Jézus nevére minden térd meghajoljon és hogy Isten legyen minden mindenkiben. Az egyház, hogy ezen célt meg-

valósíthassa, a maga missziói munkáját két nagy ágban vonultatja fel. Az egyik kifelé irányul a még meg nem tértek, pogányok meghódítására, mint külmisszió; a másik pedig a már meglévő szervezeten belül munkálkodik, ez az u. n. belmisszió. Az egyházak missziói munkája mindkét tagozatában életet jelent, a kettő egymástól ugyszólván el nem választható. Mindkettő nagyon fontos, de miként a szervezet a maga munkáját csak úgy tudja saját körében elvégezni, ha teljes erejében, munkaképességében van és csak aztán tud hivatásának eleget tenni, épen azért a belmissziói munkát kell elsősorban kiépítenünk és teljes erejében minden vonalon megindítanunk s azáltal magunkat erőssé, életképessé tenni és az élő hit erejének élesztése után a külmisszió vonalára átvinni.

Tegyük fel tehát a kérdést, hogy mi is az a belmisszió ?

A belmisszió a szó szoros értelmében az egyház érdekében folytatott munka, mintegy reá nevelő eszköz a Krisztus igaz követésére. Hangsúlyozom, hogy a belmisszió annyira egyházi célu és jellegű munka, hogy az egyházon kívül belmisszió nem is létezhetik. Érdemes megszivlelni a belmisszió atyjának : Wickernek a megállapítását idevonatkozólag, amely az egyház és a belmisszió közötti viszonyról szól : **A belmisszió nem az egyházon kívüli, vagy melletti életjelenség, viszont nem akar sem most sem a jövőben ő lenni az egyház, hanem az egyházi életnek egy oldalát és pedig a hívő szeretet lelkének életét akarja megjelenteni, amely az elvesztett, elhagyott és senkitől sem gondozott tömegek után megy, míg azt megtalálja.**

A belmisszió és az egyház közötti viszony ma már kétségen felül áll, kilengései, esetleges tulnövésai nem lehetnek, mivel az egyház kebelébe tartozik és minden egyes lépésére maga az egyház vigyáz a maga szerveivel, konfesszionális tanaival. Ma már nem elég csupán a templomokban szép ékes szó-lással, újabb szellemű, vagy elcsépelt régi keletű prédikációkkal teletömni hiveinknek a fülét, hanem fel kell keresni azokat is, akik egyházzól, Istenről, szeretetről és egymás iránti kötelességekről hallani sem akarnak. Ma már nem elég, hogy minden kis faluban van lelkipásztorunk, ezeknek az állásoknak a megszervezése és betöltése nem teszi feleslegessé a belmissziói munkát, sőt a lelki munka sok-oldalúsága még inkább meg-láttatja velünk a belmisszióban szükséges segítő munkatársak hiányát. A lelkészek segítségül odaállított presbitériumok is

bizony igen sokszor nem hogy a lelkész munkájának elősegítésére, hanem annak meggátlására vannak.

Mindezeknek alapján egyetemes egyházunk kimondotta belmissziói tanfolyamok egyházmegyénkenti tartásának szükségességét, körzeti konferenciánk tartását, belmissziói munkások képzését. Ezen intézkedések mutatják, hogy a belmisszió értékének az egyház részéről való felismerése az egyházra nézve a jobb jövő záloga és reménye.

Minden esetre még a kezdet nehézségének munkájával küzdünk, de nyugodt lelkiismerettel elmondhatjuk, hogy a Bethesda tava megmozdult, arról adva bizonyosságot, hogy mi élni akarunk és féltjük egyházunk jövőjét és annak érdekében minden munkát és áldozatot tőlünk telhetőleg megteszünk.

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés! Amikor a közgyűlés bizalma engem tisztelt meg azzal, hogy ennek a nagy és felelőségteljes munkának vezetésével megbizott, ugyanakkor, amikor hálás köszönetemet fejezem ki ezért és ezen nem is tisztiséget, hanem kötelességet és munkát jelentő megbizatást elvállaltam, éreztem gyöngye erőmet és ifjkorom folytán e téren való tapasztalatlanságomat, de ugyanakkor éreztem, hogy az Isten lelke körülvett és az ő szent segítsége az elmúlt esztendőben nem hagyott el. Az Isten szent lelke adta nekem a munka megindításához az erőt, a kitartást, hogy el ne csüggedjek. Az Isten lelke adta a célkitűzést is, hogy a nagy munka mezején elinduljak. Aki figyelemmel kísérte munkámat beláthatta, hogy az első munka, melynek elindítását célul tűztem ki az volt, hogy legelsőbben a gyermeki lélekből hiányzó gyermekkor vallásosságát ébresszünk fel, nagy súlyt helyezve a vasárnapi iskolák munkájának a megindítására. Mindent elkövettem, az egyházkerületi belmissziói előadó utasítását betartva, hogy ezen a téren esetleges tapasztalatlanságainkat kiegészíthessük és verbeli tanító mestertől utmutatást nyerjünk. Nagyon jól tudja mindenki, hogy milyen nagy akadályokkal kellett megküzdenünk, hogy célunkat elérhessük. Valóban fáradtság és küzdelem árán adatott meg nekünk a februárra tervezett iskolai kurzus június hóban való megtartása. Id. Viktor János, a vasárnapi iskolák világszövetségének a titkára hajlott kora dacára is fiatalos hévvel és mesteri rátermettségével, egész életén át szerzett tapasztalatával igyekezett a kurzus résztvevőit bevezetni a vasárnapi iskola tanítási módszerébe.

A gyermeki lelkek valiasos nevelésén kívül célul tűztem ki az ifjusági munka megindítását. Ezen célt úgy gondoltam elérni, ha egyházunk ifjuságát ráneveljük a kálvinista öntudatra, mert bizony más felekezetekkel szemben mi ezideig nem nagyon törődtünk az öntudatos kálvinista ifjuság nevelésével. Ha megkérdezzük hiveinket, vagy ifjainkat, hogy mit jelent kálvinistának lenni, akkor legtöbb esetben egy csomó nem lesz a válasz.

Elismerjük a felebaráti szeretet nagy fontosságát, de ugyanakkor ne mulasszuk el felrázni hiveinket a nemtörődömség álmából és reá nevelni, amint püspök urunk is mondta, hogy ne csak a vastagnyakuságunkból, hanem az egész énünk-ből látszódjék meg, hogy kálvinisták, Isten munkatársai vagyunk, nem pedig a világ eretnekei. Ezt a célt szolgálta e tél folyamán nov. 6-án Palágy, nov. 26-án Kisrát, január 23-án Nagyszelmec, márc. hó 18-án Csap egyházközségeknek a meglátogatása, ahol missziói délutánt és ifj. egyesületi összejöveteleket tartottam, annak megindítására utasításokat nyújtottam.

Ezt a célt szolgálta az aug. hó 19—20-án Csicserben a földmives ifjak részére rendezett konferencia. Elismerés illesse főtiszt. Püspök Urunkat, hogy alkalmat adott nekünk ennek a nagy jelentőségű konferenciának a megtartására, elismerés illesse Nagytiszteletű Esperes Urunkat is, aki az egyházmegye részéről minden tekintetben érezte támogatását és pártfogását. Az előadások mind olyan magas nivón állottak, hogy valóban a kitűzött célt szolgálták. Ó bárcsak lelki életünk mezején, ifjuságunk életében is meglátszaná a nagy gondossággal előkészített magvetés munkája és meghozná idővel a kívánt aratást.

Amint a konferencia alkalmával a záró szavak jogán hanghangsúlyoztam, egyházmegyénk megmozdult a munka megindítása ügyében, ifju lelkészi gárda áll mindenkor készen a munkára. Kurzusunk és konferenciánk megmutatta, hogy beszélni, ünnepet rendezni jól tudunk, azonban ha azt akarjuk, hogy munkánk sikerrel is járjon, akkor ne csak beszéljünk, hanem munkálkodjunk is. Vesztek erőt minekutánna a szentlélek eljő tireátok és lesztek nekem tanuim, mondja az Irás.

Erőt, biztatást kaptunk az elmúlt évben, mostan rajtunk áll, hogy tanui legyünk a Krisztusnak. Az elismerések hajhászása és dicshimnuszok helyett azonban a munka legyen a jelszavunk

és Kálvin Jánons szava: Istené a dicsőség! Erre kérem továbbra is ma a ti jóakaratu támogatásokat és segítségeteket.

Kérem, méltóztassék határozatilag kimondani, hogy újból figyelmeztetnek a gyülekezeti belmissziói munka vezetői, hogy nagyobb pontossággal és részletességgel állítsák ki a jövőben a belmisszió kérdőíveket.

A kitöltés presbiteri gyűlés alkalmával és az egész presbiterium bevonásával történjék.

Belmisszió előadó lehetőleg a többi gyülekezeteket is személyesen látogassa meg, hogy a gyülekezeti belmissziói munka megindításában segéd kezét nyújthasson a munka vezetőknek.

Továbbképző tanfolyamok, kurzusok és körzeti konferenciák tartassanak az év alkalmas szakaszaiban és megfelelő helyeken egyházmegyénk területén.

Belmissziói előadó javaslatát közgyűlés egyhangulag elfogadja és határozati erőre emeli.

16. Olvastatott az Ungi Segélyegylet vezetőjének évi jelentése:

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés! Amidőn a jelen alkalommal egyletünk működésének *tizedik* évéről van szerencsém jelentést tenni, abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy rámutathatok a hivatalos lapunk 1933 évi 47—50 számaiban megjelent összefoglaló jelentésem adataira, melyben az Ungi Segély Egylet életének első tiz esztendejét áttekintő képben volt alkalmam a nyilvánosság elébe tárni. Az ott elmondottakhoz, tehát ez alkalommal csak kevés hozzátenni valóm lehet.

A legnagyobb meglepéssel jelenthetem, hogy az is, ami mondani valóm van, teljes egészében örvendetes. Az a depresszió, amely az elmúlt évben aggodalommal töltött el a tagdíj befizetések összegyülemllett hátrálékai miatt, a lehetőség szerint szétfoslott, hiszen a mai napon nincs több, mint 6 tag adósságában összesen 1400 korona tagdíjhátrálékunk. Amiből azt is megállapíthatjuk, hogy a késedelmes fizetőkkel szemben alkalmazott eljárásunk, a késedelmi kamatok előírása, a legteljesebb mértékben bevált.

Általánosságok helyett közlöm a következő számadási adatokat:

I. A X. számú segélyezés összege 7500 korona volt, amivel az eddig teljesített segélyezés végösszege 69,900 koronára emelkedett.

II. A tartalékalap állása az 1933 évi egyházmegyei jegyzőkönyvben feltüntetett kimutatáshoz viszonyítva a következő:

	Bevétel	Kiadás
1. Tiszta vagyon 1933 VI. 21-én	29.262'—	
2. Banki betétkamat — — —	338'10	
3. Kamat kötvényadósoktól — —	2.979'50	
4. Kamatkövetelés „ — —	880'—	
5. Késedelmi kamatok — — —	99'50	
6. Átutalás a X. számú segélyből	3.000.—	
7. 2000 drb. felszólítási nyomtatványért		50'—
8. Egyenlegért, mint a tartalékalap vagyona		36 509'10
Összesen — —	36.559'10	36.559'10

III. Segélyezés. A X. számú segély elszámolása :

105 tag befizetése — — — —	10 500	
Leírások : N. és Kisdorony, Smező és Nyarád		400
Tartalékalapra a 2. § alapján — — —		1.000
„ 6. § „ — — —		500
„ 16. § „ — — —		1.500
Kifizetett segély özv. Idrányi Barnánénak		7.500
Összesen — —	10.900	10.900

IV. Pénztári forgalom :

Egyenleg 1932. VI. 21-én — —	1.262'—	
Bevétel a múlt gyűlés óta — —	26.517'10	
Kötvényre kiadott kölcsön — —		12.000'—
Kifizetett segély összege — —		7.500'—
Kiadás 2000 drb. nyomtatványért		50'—
Egyenleg, mint banki betét — —		8 229'10
Összesen — —	27.779'10	27.779'10

V. Kint levő követelések :

1. A XI. részletből hátrálék — —	600'—
2. Régebbi „ — —	800'—
3. Kamat „ — —	880'—
4. Kötvényre kihelyezett pénz —	37.000'—
Összesen — —	39.280'—

Összesített kimutatás :

Vagyon : N. Kaposi Dunabank betét.	8.229'10	
Kihelyezett pénz kötvény.	37.000'—	
Kint levő követeles összege	2.280'—	
Teher : a XI. sz. előre befizetett összeg		10'900'—
a tartalékalap vagyona		37.609'10
Együtt — —	47.509'10	47.509'10

Az egylet tagjainak száma: Ungban = 49, Abaujban = 27, K. Ungban = 12, jogosított = 22, együtt = 110. A tagok közül tényleges lelkész = 77, nyugdíjas lelkész = 4, tényleges tanító = 20, nyugdíjas tanító = 2, világi = 7.

Jelentésem szíves tudomásul vételét kérve vagyok Vaján, 1934 augusztus 28 — a Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlésnek kész szolgája: Kőmives Sándor s. k. a segélyegyesület vezetője.

Egyházmegyei Közgyűlés a jelentést tudomásul vette és a segélyegylet jelenlegi tagjainak névsorát a jegyzőkönyv mellékleteként kinyomatja.

17. Kőmives Sándor papi főjegyző többoldalu elfoglaltságára hivatkozva kéri a közgyűlést, hogy a főjegyzői tisztség alól őt mentse fel.

Közgyűlés a kérelmet nem teljesíti, hanem őt bizalmáról és ragaszkodásáról biztosítja és a főjegyzői tisztség további viselésére felkéri. Mire a főjegyző kérelmét visszavonta.

18. A kiseri lelkészválasztás megejtésére kiküldött bizottság jelenti, hogy a Gönczy Pál lemondásával megüresedett lelkészi állásra egyhangu meghívással Csomár Zoltán beregszászi s.-lelkész választotta meg. A választás érvényre emelkedvén, a megválasztott lelkész az esperesi concessa alapján eszközölt meghívást elfogadta.

Közgyűlés a választást megerősíti és tudomásulvétel végett a főtiszteletű egyházkerületre felterjeszti.

19. A kiseri lelkész beiktatására kiküldött bizottság jelenti, hogy Csomár Zoltán megválasztott lelkész ünnepélyes istentisztelet keretében lelkészi állásába be lett iktatva.

Tudomásul vétetik.

20. Nyarád—Mocsár—Kelecsenyi lelkészválasztás megejtésére kiküldött bizottság jelenti, hogy az 1933. november 12-én megtartott lelkészválasztás alkalmával a beérkezett pályázati kérvények alapján az arra jogosított választók közül Erdélyi Mihály salomoni s.-lelkész lett szótöbbséggel nyarád—mocsár—kelecsenyi lelkésszé megválasztva. A választás jogerőre emelkedvén a megválasztott lelkész az esperesi concessa alapján állását elfoglalta.

Közgyűlés a választást megerősíti, a választásról a főtiszteletű egyházkerületnek jelentést tesz és kéri annak tudomásulvételét.

21. A nyarád—mocsár—kelecsenyi lelkész beiktatására kiküldött bizottság jelenti, hogy Erdélyi Mihály megválasztott lelkész ünnepélyes istentisztelet keretében lelkészi állásába be lett iktatva.

Tudomásul vétetik.

22. Gööz Ferenc csicseri s.-lelkész, püspöki titkár kéri egy házmegyénkbe bekebeleztetését.

Közgyűlésünk kérésének eleget tesz, őt s.-lelkészként bekebelezi és munkájára Isten áldását kéri.

23. Szirénfalva jelenti, hogy megüresedett tanítói állására előkönyörgő kántor-tanítónak Vida József s.-lelkész, okleveles tanító lett megválasztva.

Közgyűlésünk a választást tudomásul veszi és megerősíti.

24. Szürtei presbitérium jelenti, hogy Záhorszky Judith lemondása folytán megüresedett ideiglenes II. tanítói állására Bartholy Eleonora ág. ev. vallású volt kiskiráti okleveles tanítónőt választotta meg.

Közgyűlés a választást megerősíti és tudomásul veszi.

25. A Bartholy Eleonora lemondásával megüresedett kiskiráti végleges II. tanítói állásra a presbitérium Záhorszky Judith volt szürtei okleveles tanítónőt választotta meg.

Tudomásul vétetik és a választás megerősítettetik.

26. Sárosmező felügyelő lelkésze és presbitériuma kéri, hogy egyházközségünkben a gyülekezeti munka végzésére Horovcsák Pál ref. vallású diakónus alkalmaztassék.

Közgyűlés a kérelemnek helyt ad azzal a kikötéssel, hogy a sákramentumok kiszolgáltatását, valamint az esketést és temetést továbbra is csak a felügyelő lelkész teljesítheti. A diakónus fizetésére vonatkozólag kimondja a közgyűlés, hogy annak megállapítása a lelkész és a diakónus magánügye, tehát azt egymás között intézzék el.

27. Olvastatott a Főtiszteletű püspöki hivatal 254./934. sz. rendelkezése alapján az iskola és nemzetművelődésügyi minisztérium referátusának 42685/I. 934. sz. rendelkezése, mely megtiltja a „tót” szónak írásban és szóban, iskolában és azonkívül a nép között való használatát, mert ebben az állam és a nép megalázását és kigunyolását látja. A rendelkezés felhívja mindazokat, akiknek tudomásuk van ezen rendelkezés ellen vétőkről, hogy arról az illetékes csendőrségnek jelentést tegyenek.

Tudomásul szolgál és a lelkészek, mint az iskolaszéki elnökök, valamint a tanítók is felhivatnak a rendelkezés szigorú betartására.

28. Tárgyaltatott a pozsonyi ref. egyházban létesített diák-mensa és internátus előkészítőbizottságának azon kérelme, hogy minden egyházközség lélekszám után fejenként és évenként 1 koronával járuljon hozzá az intézet fenntartásához.

Közgyűlésünk az intézőbizottság ezen kérelmét a legnagyobb sajnálattal nem teljesítheti, mert a mai súlyos gazdasági helyzet mellett ilyen címen újabb járulék kivételét nem tartja időszerűnek akkor, amikor a hívek súlyos anyagi helyzete folytán a már meglévő intézményeink járulékainak behajtása is olyan sok akadályba ütközik.

29. Mult évi 66/933. sz. közgyűlési határozattal kiküldött egyházmegyei bizottság jelenti, hogy 1934. január hó 8-án Nagyszelmencen kiszállva a lelkész és gyülekezet között lévő vitás ügyet békés uton elintézte.

Tudomásul vétetik.

30. A nagyszelmenci lelkész 1934. június hó 8-án kelt és egyházmegyénkre felterjesztett jelentése szerint Nagyszelmencen továbbra is áldatlan békétlenség és egyenetlenkedés uralkodik. Az 1934. január hó 8-iki megállapodások nem lettek keresztül vive. A lelkésznek a díjlevél rendezésére vonatkozó ajánlatát bár az jóval kevesebbet foglal magában, mint az eredeti díjlevél, sem a presbitérium, sem a közgyűlés nem fogadta el, miért is kéri a lelkész az egyházmegyei közgyűlést, hogy az általa javasolt megállapodást semmisítse meg és a nagyszelmenci egyházban uralkodó áldatlan állapotok megszüntetésére újabb rendelkezéseket tegyen.

Közgyűlés utasítja a nagyszelmenci egyház elöljáróságát, hogy a főtiszteletű egyházkerület által ezen tárgyban hozott, 1933. okt. 10-én kelt bírósági ülés 5/933. sz. jogerős ítéletének érvényt szerezzen. Kimondja a presbitérium anyagi felelősségét, hanyagság esetén a presbitériumot fegyelmi alá vonja és a legvégső esetben az I. t. c. 47. § értelmében előírt intézkedéseket is alkalmazni fogja.

31. Felsőröcse beterieszti a főtiszteletű egyházkerület időszaki bíróságnak 1934. V. 23-án Kassán hozott 4 k/934. sz. ítélete alapján 4 példányban elkészített díjlevelét. Kéri annak a megerősítését,

Egyházmegyei közgyűlés, amennyiben az ujonnan kiállított díjlevél a kerületi bíróság határozata értelmében, annak megfelelőleg lett kiállítva, a díjlevelet megerősíti és a Főtiszteletű Egyházkerületre felterjeszteni elrendeli.

32. Rác József felsőröcsei lelkész panaszolja, hogy a II. lus-trumra szóló kongruája a díjlevél meg nem erősítése, illetve rendezetlensége miatt mindezideig nincsen folyósítva, kéri az intézkedés megtételét.

Amennyiben a közgyűlés a díjlevelet jelen alkalommal már megerősítette, ezen kérelem szintén elintézését nyert.

33. Haraszty Károly pályini lelkész panaszolja, hogy évek óta nem kapja meg teljes egészében az egyháztól díjlevélileg biztosított 8 öl fa járandóságát. A panaszához mellékelt kimutatás szerint az egyház 1928—1933-ig visszamenőleg 174 méter-mázsa fával tartozik néki. Kéri hogy kötelezze el közgyűlés a pályini egyházat annak megfizetésére.

Az iratok kiegészítés végett vissza küldetnek azzal, hogy a díjlevél és a presbiteriumnak a kérdésre vonatkozó határozata is beterjesztendő.

34. Ludvigh Károly jenkei tanító panasz tárgyává teszi a jenkei egyház előljáróságának azon eljárását, hogy díjlevél szerinti járandóságát önkényüleg le akarja szállítani.

Utasittatatik a presbiterium, hogy a tanítók díjlevél szerinti járandóságát teljes egészében fizesse ki. Ha ezt nem teszi meg, köteleztetik a lelkész, mint a presbiterium elnöke, hogy a tanítónak járó illetményekről, mint be nem folyt adóhátrálékról kimutatást készítsen és kérje annak végrehajtás útján való behajtását.

35. Pályin jelenti, hogy a ref. iskolába az 1934/935 iskolai évre csak 16 növendék iratkozott be, ebből is 2 idegen vallású. Ezért a nagykaposi járási hivatal 6132/934. sz. végzésével felszólította a pályini iskolászeket, hogy hajlandó-e ilyen körülmények között iskoláját továbbra is fenntartani. Erre a presbiterium és közgyűlés egyhangu határozattal az iskola fenntartói jog feladása mellett döntött és a nélkül, hogy bevárta volna egyházi felettes hatóságának ezen tárgyban hozandó határozatát, már előre önhatalmulag bejelentette iskolájának feladását.

Közgyűlés a presbiterium és az egyházközségi közgyűlés ezen tárgyban hozott határozatát megsemmisíti, az egyház eddigi eljárását törvény ellenesnek nyilvánítja és

utasítja az egyházat, mint iskola fenntartót, hogy anyagi felelősség terhe alatt minden körülmények között mindent kövessen el, hogy iskoláját megtarthassa.

36. Kereszt mindannak dacára, hogy úgy a múlt évi tavaszi közgyűlés 6/10. sz. mint az őszi közgyűlés 75/933. sz. határozatával nyomatékosan lett figyelmeztetve iskolája fenntartására, még is amint lelkész jelentéséből kitűnik, iskoláját feladta.

Közgyűlés a kereszti egyház előjáróságának ezen ténykedését tudomásul nem veszi és kimondja, hogy mint egyházi felettes iskolai hatóság a kereszti egyház iskola fenntartói jogát fel nem adja és elrendeli, hogy az iskola átadása ügyében felvett jegyzőkönyveket és megállapodásokat írásban terjesszék be az esperesi hivatalhoz, hogy a ténykedők anyagi felelőssége egyéenként is megállapítható legyen.

37. A blatna-poľánka-i ref. egyh. anyásítván — az eddigi anyaegyház — Višnia Revištia lelkészének részére új díjlevél kiállításának szüksége merült fel. Az új díjlevél kiállítása s illetve megállapítása azonban nem történhetett meg mindaddig, amíg a két egyház kölcsönös jogvitája a Blatná Poľánkán fekvő egyházi s illetve lelkészi javadalmas ingatlanok tulajdona iránt el nem döntetett. Az egyházkerületi közigazgatási bíróság legutóbbi ítéletével ezeket az ingatlanokat a blatna—poľánkai egyháznak ítélte oda tulajdonjoggal jogerősen. Így a višnia—revišťiai ref. lelkész díjlevele is megállapítható volna már.

Mivel azonban lelkészlak hiányában a megválasztott bl.-poľánkai lelkész, dr. Földessy József, Tiszapéterfalvára pályázott és megválasztása folytán a bl. poľánkai lelkészi állás az 1933. évi március 7-én megüresedett és az adminisztrátor lelkész, a višnia—revišťiai egyház lelkésze, azt jelentette, hogy az egyház nem tehetett eleget azon ígéretének, hogy a lelkész részére a tanítói lakás ideiglenes átalakítása útján ideiglenes lakást biztosítson, mert az átalakítás sokba kerülne és nem is volna a célnak megfelelő: az egyházmegyei közgyűlés az elmúlt ősszel 1933. aug. 25-én 73/1933. kgy. pont alatt aként határozott, hogy a jelentés folytán a lelkészlak kérdésének végleges elintézését ezidőszertig nem kívánja, de tudomására adja az egyháznak, hogy a lelkészi állás betöltését mindaddig nem engedélyezi, amíg megfelelő lelkészi lakásról nem gondoskodik az egyház.

A blatna—poľánka-i ref. lelkészi állás ma is betöltetlen, lelkészi lak nincsen.

A bratislavai országos hivatal 94.851/6/1932. sz. 1933. június 22-iki leiratában megsúrgette a püspöki hivatalt a díjlevél megállapítása iránt, s a püspöki hivatal 671/1933. sz. 1033. október 30-án oda jelentette, hogy a bl.-poľánkai lelkészi állásnak fenti oknál fogva be nem töltése folytán a lelkészi teendőket ott újólag a višnia—revištia-i lelkész végzi, mint azelőtt s Blatná—Poľanka ismét Višnia Revištia filiája vagyis helyreállott a régi jogviszony. A díjlevél módosítása tehát ezidőszerint tárgytalan, így a lelkész helyi javadalma a régi, érvényes díjlevél alapján állapítható meg. Erről a püspöki hivatal az esperesi hivatalt s az illetékes lelkészt is értesítette.

Ez ellen a püspöki átirat s ennek tartalma ellen tiltakozik jelenleg a bl.-poľánkai presbitérium 1933. nov. 17-iki üléséről fölvetett jegyzőkönyv 3. pontjában foglalt határozatában, mert az egyházközség nem tett oly nyilatkozatot, hogy feladja önállóságát és filiájává lesz megint Višnia Revištiának és nem is hajlandó feladni önálló egyházközségi jellegét, amelyért 1908 óta harcolt s előadja hogy lelkészlakát azért nem tudta eddig megépíteni, mert 1932-ben templomát javította nagy költséggel s 1933.-ban az állami iskolaépítéséhez való 65.000 čk.-ás hozzájárulást vettek ki rájuk.

Minthogy az I. t. c. 11. §-a alapján minden változás az egyházközségek beosztásában és egymáshoz jogviszonyában, valamint új leányegyházak felállítása akár az egyházközség hiveinek kezdeményezésére, akár az egyházmegye intézkedése folytán, a felsőbb hatóságok helybenhagyásával történik s minthogy jelen esetben sem a hivek nem kezdeményeztek, sem az egyházmegye nem rendelkezett Blatná Poľánaknak leányegyházzá átalakulása iránt: a közgyűlés megállapítja, hogy a bl.-poľánkai ref. egyházközség önálló egyházközség és nem vált filiájává Vyšnia—Revištiának. Erről a panaszos bl.-poľánkai presbitériumot: a višnia—revištia-i lelkészt — mint beszolgáló lelkészt — és a főtiszteletű püspöki hivatalt értesíti s utóbbit felkéri, hogy fenti sérelmezett — a bratislavai orsz. hivatalhoz küldött — feliratának helyesbitéseül közölje az orsz. hivatallal hogy a bl.-poľánkai ref. egyház önálló egyházközség és nem filiája Višnia Revištiának, amint ezt az egyházmegyei közgyűlés megállapította,

38. A csapi ref. egyház előjárósága kéri annak a megállapítását, hogy a csapi ref. lelkészlakással szemben lévő bányagödör eladásából származott tőke vagyon kamatjának haszonélvezete az egyházat vagy pedig a lelkészt illeti-e meg? Bakcsy Gyula volt lelkész állítása szerint a haszonélvezeti jog a lelkészt illeti.

Közgyűlés a kérvényt visszaadja olyan utasítással, hogy kiegészítendő azokkal az iratokkal, amelyek alapján eldönthető az illetékesség a haszonélvezetre vonatkozólag.

39. Ludvig Károly jenkei tanító tudomásulvétel és megerősítés végett felterjeszti a kántori földek bérbeadására vonatkozó szerződését a jenkei presbitérium fellebbezésével együtt, kéri a haszonbéri szerződés megerősítését.

Közgyűlés a bérleti szerződést azon kikötéssel erősíti meg, hogy annak érvényessége csak a Ludvig Károly jenkei működésének idejére bír érvényességgel.

40. A palágykomoróci református egyház 6000 korona rendkívüli adókivetésének jóváhagyását kéri. Beterjeszti a reá vonatkozó presbiteri és közgyűlési jegyzőkönyvek kivonatait. Kéri a kivetés megerősítését.

Közgyűlés a rendkívüli adókivetést megerősíti, de figyelemzteti az egyház előjáróságát, hogy az adókivetést megállapító gyűlési határozatokat mindenkor névszerinti szavazás alá kell bocsátani és ennek megtörténte a szavazók neveivel együtt a jegyzőkönyvbe is felveendő.

41. Bező a 6/8/1933 sz. em. közgyűlési határozatra jelenti, hogy egyházi énekkaruk szervezés alatt van. Ugyanerre Szirénfalva jelenti, hogy énekkaruk már működik is. Nagyszeretván a jelentés szerint tanulnak a hivek egyházi énekeket. Pályinban pedig a tanító nem alkalmas az énekkar vezetésére, de azért van énekkar, melyet a községi irnok vezet.

Tudomásul vétetett.

42. Kálniczky János zahari felügyelő lelkész jelenti az em. közgyűlés 36/a/933. számú határozatára, hogy a zahari egyházi birtok eltulajdonítása ellen az em. ügyész tanácsára az egyház-község előjárósága felebbezést jelentett be.

Tudomásul vétetik.

43. Az egyházmegye két tanítóképviselője indítványt tett arra nézve, hogy a jövőben a tanítóképviselők tagjai legyenek mint tanácsbírák úgy az egyházmegyei, mint az egyházkerületi bíróságnak is s evégből indítványozzák, hogy a kerületi közgyűlés s illetve az egyetemes Konvent által indítványuk törvényelőkészítés végett terjesztessék fel a zsinati törvényhozás elé.

Egyházmegyei közgyűlés rámutatva arra, hogy az indítvány tévedésben van akkor, amikor megállapítja, hogy a törvény szerint az egyházmegyei és egyházkerületi tanítóképviselők csak tanácskozási joggal bírnak, mert hiszen az I. t. c. 51. és 62. §§ e, pontjai a tanítóképviselőket az egyházmegyei és egyházkerületi közgyűlések alkotó tagjaiul nevezi meg, tehát mint olyanokat akik szavazatukkal a közgyűlések határozataiban is a többi alkotó tagokkal egyenlő jogon résztvesznek, tehát nemcsak tanácskozási joggal bírnak, és rámutatva arra is, hogy a I. t. c. 51. §. b. és 62. §. c. pontjai, valamint a 153. és 175 §§-i megmondják, hogy az egyházmegyei és kerületi tanácsbírák egyenlő számban választatnak a lelkészek és világiak közül és hogy a világi tanácsbírákra semmi nemű képesítés nincs előírva mint választhatósági feltétel — és hogy az indítvány itt is tévedésben van akkor, amikor az I. t. c. 82. §-a 2. pontjának második bekezdését felhivja annak igazolásául, hogy a tanítónak megvan a gimnázium nyolc osztályával egyenlő képesítése s ezért nem indokolt, hogy a tanítóképviselők ne lehessenek tanácsbírák, mert hiszen az I. t. c. 82. §-ának 2. pontja második bekezdése a zsinat tagjainak képesítéseként írja elő a legalább nyolc gimnáziumi osztály elvégzésével egyenlő képesítést, míg a tanácsbírákra ily megszorítás sehol se foglaltatik, s rámutatva arra is, hogy az egyházmegyei tanácsbírói karban 2 - két -, az egyházkerületi tanácsbírói karban 4 — négy — tanítóképviselőnek önmagától törvéynél fogva helyet foglalása megzavarná e tanácsbírói karok arányát, amelyet a törvény a lelkészi és világi elem egyenlő részvételének elve alapján szabott meg, s rámutatva végül arra is, hogy semmi törvényi akadálya sincs annak, hogy akár működő, akár nyugdíjas tanító mint világi elem a tanácsbírói karba a presbitériumok szavazatainak többségével beválasztassék, s ezek szerint tehát újabb törvényhozási intézkedésre szükség nincsen ebben az irányban; mindazonáltal.

az egyházmegyei közgyűlés ez indítvány felett úgy határoz, hogy a tanítóknak az egyházmegyei és egyházkerületi tanácsbírói karban részvételének megvitatása és erről való intézkedés végett az indítványt az egyházkerületi közgyűlés útján felterjesztteni kéri az Egyetemes Konventre s onnan a zsinati törvényhozás elé és erről a két egyházmegyei tanítóképviselő értesítettik kivonattal és az iratok felterjesztetnek a főt. egyházkerületi közgyűlés elé.

44. A jenkei egyház beterjeszti Leuchtag Pálné kereszti földbirtokossal f. évi január 24-én kötött bérleti szerződését, mely szerint a jenkei egyház tulajdonát képező 60 hold rétet bérbeadják 3600 korona bérösszegért egy esztendőre. Kéri a bérleti szerződés megerősítését.

Megerősítettik.

45. Tárgyaltatott a szirénfalvai egyház azon elhatározása és kérelme, hogy a néhány évvel ezelőtt a község által az egyház telkén épített iskolaépületet templom céljaira jutányos áron átveszi és ezen elhatározásához az egyházmegyei közgyűlés beleegyezését és jóváhagyását kéri.

Tekintett arra a körülményre, hogy e vétel révén a szirénfalvai egyház azon régi óhaját, hogy temploma illetve imaháza legyen, méltányos és az egyházra nézve előnyös anyagi ellenszolgáltatás ellenében megvalósíthatja — az egyházmegyei közgyűlés a vételhez elvben hozzájárulását adja és felhívja a szirénfalvai egyházat, hogy a vételről szóló végleges adás-vételi szerződést jóváhagyás és a kerülethez való felterjesztés végett küldje be az Esperes Urhoz, akit is a szerződés jóváhagyásával és megerősítésével a maga részéről az egyházmegyei közgyűlés megbiz.

46. Közgyűlés a nagykaposi lelkészi díjlevelet, mely az eredetivel mindenben megegyező

a beterjesztett 4 eredeti példányban megerősítette.

47. A nagykaposi egyház lelkészlakás-építésének az egyházmegyei építési bizottság által a beterjesztett tervek alapján történt engedélyezését,

a közgyűlés tudomásul veszi és jóváhagyja.

48. A nagykaposi egyház által az új lelkészlak építésére eszközölt és részletes kimutatásban beterjesztett rendkívüli adó-kivetést, mivel annak kivetése a törvényes előírások szerint lefolytatott presbiteri és közgyűlési határozatok alapján történt és ellene felebbezés nem adatott be,

az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyja és megerősíti.

44. CCLVI.—CCLXIV. számu esperesi körlevelek tudomásul vétettek.

50. Az egyházkerületi közgyűlésre egyházmegyénk képviselőiben Szüics István esperes, Bernáth Zoltán egyházmegyei gondnok, Kőmives Sándor, Benkő Lajos, Ritoók Lajos és Koncz Gyula küldetnek ki.

51. Az 1933 december 28-iki és a jelen egyházmegyei közgyűlések jegyzőkönyvének kinyomtatását a közgyűlés elrendelte.

52. A jegyzőkönyv hitelesítésére elnökség, a jegyzői kar és a közgyűlésnek Nagykaposon lakó tagjai jelöltettek ki a közgyűlés által,

Jegyezték az egyes pontokat :

Kömives Sándor papi főjegyző : az 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 16. 44. 46. 49. 50. 51. 52. és I. bírósági pontokat.

Gencsy Béla papi aljegyző a 15. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. II. bírósági pontokat.

Dr. Kiss Bálint tanácsbíró : a 37. 43. pontokat.

Koncz Gyula világi főjegyző : 45. 47. 48. III. bírósági pontokat.

Móré Gábor világi jegyző : a 38. 39. 40. 41. 42. pontokat.

Bírósági ügyek :

- I. Hamar Gyula királyhalmeci tanítót a bíróság feddésre ítélte.
- II. A csicséri presbiterium választását megsemmisítette.
- III. A jenkei egyház keresete tárgyában a vizsgálat kiegészítése vált szükségessé.
- IV. Időszaki bíróság tagjai : rendes tagok : Elnökség, Ujlaki Sándor, Benkő Lajos, Egyed Béla, Kovács Dániel, Dr. Kiss Bálint. Póttagok : Hegyi György, Ritoók Lajos, Sutka Kálmán. Két hely üres.

Tartalom :

I.

1. A gyűlés megnyitása.
2. Megalakulás. Igazolások.
3. A szlovák egyházmegye felállítása.
4. Ideiglenes egyházmegyei pénztáros.

Jegyezte az összes pontokat Kömives Sándor egyházmegyei papi főjegyző.

II.

1. A gyűlés megnyitása.
2. Megalakulás. Igazolásra szólíttatnak.
3. Jenke igazolása. Lucska, Szeretva és Szakal István rendbirsága.
4. Bírósági ülés. Helyettes ügyész választása.
5. Juhász Imre papi aljegyző.
6. Dr. Magda Sándor lemondása.
7. Kömives Sándort pénztárossá választják.
8. Papi tanácsbírói állás betöltésére való szavazás.
9. Esperesi jelentés.
10. Tanügyi bizottsági jelentés.
11. Maksa József nyugdíjazása.
12. Választások.
13. Számvevőszéki jelentés :

1. az egyházmegyei pénztár számadásáról
2. Dr. Magda Sándor felmentéséről.
3. az új rendszerű számadásról,
4. a Horváth Mária hálózat kamatoztatásáról.
5. lelkészárva rendkívüli segélyéről.
6. Pataky Pálné rendkívüli segélyéről.
7. a pénztár betörésbiztosításáról.
8. az egyházközségek számadásáról.

9. a palágyi erdőalapról.
10. Nyitrai Dezső kölcsönéről.
11. szürtei harangalapról.
12. az egyházmegyei pénztár kamatlábrendezéséről.
14. Segélyosztó bizottság jelentése :
 - a) Nagykapos segélyéről.
 - b) az egyházak segélyéről.
 - c) egyéb segélyekről.
15. Belmissziói jelentés.
16. Segélyegyleti jelentés.
17. Papi főjegyző lemondásának elfogadását kéri.
18. Kisráti lelkészválasztás.
19. Kisráti lelkész beiktatása.
20. Nyarádi lelkész választás.
21. Nyarádi lelkész beiktatása.
22. Gööz Ferenc segédlelkész bekebelezése.
23. Vida József szirénfalvai tanító.
24. Bartholy Eleonóra szürtei tanító.
25. Záhorszky Judith kisráti tanító.
26. Horovcsák Pál diakónus alkalmazása.
27. Miniszteri rendelet a magyar propaganda ellen.
28. A pozsonyi diákinternátus kérelme.
29. Bizottság jelentése a nagyszelmenci állapotokról.
30. Nagyszelmenci lelkész újabb panaszai.
31. Felsőőröcsei díjlevél.
32. Rác József kongruája.
33. Pályini lelkész fajarandósága.
34. Jenkei tanító fizetése.
35. Pályini iskola feladása.
36. Kereszti iskola átadása.
37. Sárosmezői egyház jellege.
38. Csapi egyház keresete a bányagödör eladásából származott tőke tárgyában.
39. Jenkei tanítói földek bérbeadása.
40. Palágyi rendkívüli adókiivetés.
41. Skontrók.
42. Zahari egyházi földek eltulajdonítása.
43. Tanító képviselők indítványa.
44. Jenkei egyházi földek bérbeadása.
45. Szirénfalvai iskolavétel.
46. Nagykaposi lelkészi díjlevél.
47. Nagykaposi lelkészlakás építés.
48. Nagykaposi építési pótadó.
49. Esperesi körlevelek.
50. Kerületi képviselők.
51. Jegyzőkönyvek kinyomatása.
52. Hitelesítés.

Az Ungi Egyházmegyei Segély Egylet tagjai 1934. XI. 1.

I. Kötelezett tagok a szlovenszkói Ungi egyházmegyéből.

1. Bajánháza: Ujlaki Sándor lelkész.
2. Bátfa: Bodnár Lajos lelkész.
3. „ Sutka Kálmán világi tanácsbíró.
4. Bés: Jósvay Dénes lelkész.
5. Bező: Kálniczky János lelkész.
6. Zahar: Nyitray József előkönyörgő tanító.
7. Csap: Király Zoltán lelkész.
8. Csicsér: — — — — lelkész.
9. „ Szakal Elek tanító.
10. Felsőőröcse: Rácz József lelkész.
11. Gálóc: Gecse Endre lelkész.
12. Homok: Móré Gábor világi jegyző.
13. Iske: Benkő Lajos lelkész.
14. Jenke: Egyed Béla lelkész.
15. „ Ludvig Károly tanító.
16. Kisrát: Csomár Zoltán lelkész.
17. „ Orémus Kálmán tanító.
18. Mokcsakerész: Varga József lelkész.
19. Mogyorós: Szaplóczay Lajos előkönyörgő tanító.
20. Nagyejőc: Ritoók Lajos világi tanácsbíró.
21. Nagykapos: Dr. Magda Sándor püspök.
22. „ Pápay István tanító.
23. „ dr. Kiss Bálint világi tanácsbíró.
24. „ Koncz Gyula világi főjegyző.
25. Rozsnyó: Szőke István lelkész.
26. Nagyszelmenc: Sallay Gyula lelkész.
27. Nagyszeretva: Nyitray Lajos lelkész.
28. Pályin: Haraszty Károly lelkész.
29. „ Peschkó László tanító.
30. Palágy: Nagy József lelkész.
31. „ Ónody Géza tanító.
32. Sárosmező: — — — lelkész.
33. Szürte: Gencsy Béla lelkész.
34. „ Bornemissza Sámuel tanító.
35. „ Kovács Dániel világi tanácsbíró.
36. Tiszaásvány: Csomár Béla lelkész.

37. Tiszasalamon: Szücs István esperes.
38. „ Tóth Miklós tanító.
39. Ungcsepely: Juhász Imre lelkész.
40. Veskóc: Szekeres István előkönyörgő tanító.
41. Ungnyarád: Erdélyi Mihály lelkész.
42. „ Kövér Béla tanító.
43. Ungpinkóc: Bittó Béla lelkész.
44. Vaján: Kőmives Sándor lelkész, ügyvezető.
45. „ Szanyó Sándor tanító.
46. „ Fleischer Aranka tanítónő.
47. Vajkóc: Nagy Géza lelkész.
48. Vámoslucska: Szakal István lelkész.

II. Kötelezett tagok az Abauji egyházmegyéből:

49. Abaujnéadasd: Kovács Lajos lelkész.
50. Abaujszina: Lengyel József lelkész.
51. Barka: Csete Gyula lelkész.
52. Bárca: Lengyel András lelkész.
53. Beszter: Csatáry Gyula lelkész.
54. Bódvavendégi: Kiss Ferenc lelkész.
55. Csécs: Kovács Ferenc lelkész.
56. Eszkáros: Rácz Kálmán lelkész.
57. Felsőlánc: Pándy Bertalan lelkész.
58. Garbócbogdány: Gööz Ferenc lelkész.
59. Györke: Szobonya István lelkész.
60. Hernádcsány: Vajthó Lajos lelkész.
61. Hernádsadány: Körössy Samu lelkész.
62. Jablonca: Lenkey Barna lelkész.
63. Kassa: Gönczy Gábor lelkész.
64. Körtvélyes: Lenkey Lajos runyai lelkész.
65. Magyarbőd: Orémus Endre lelkész.
66. Nagyida: Meskó Dezső lelkész.
67. Nagyszalánc: Papp József lelkész.
68. Péder: Hörcsik András lelkész.
69. Petőszinye: Könyves István lelkész.
70. Szádelő: Kecskeméthy Lajos lelkész.
71. Szepsi: Csájy Pál lelkész.
72. Szeszta: Simon József esperes.
73. Tarcavajkóc: Kozár Sándor lelkész.
74. Tornagörgő: Kőszeghy Gábor lelkész.
75. Zsarnó: Béky János lelkész.

Kötelezett tagok a Kárpátaljai Ungi egyházmegyéből :

76. Csongor : Kása Ferdinánd lelkész.
77. Eszeny : Szabó István lelkész.
78. Kisdobrony : Tárczy Dániel lelkész.
79. Kisgejőc : G. Nagy Sándor lelkész.
80. Korláthelmec : dr. Moczár József lelkész.
81. Minaj : Balogh Sándor lelkész.
82. Nagydobrony : Gönczy Pál lelkész.
83. Nagygejőc : Komjáthy István lelkész.
84. Szalóka : Ruzska Elek lelkész.
85. Tiszaágtelek : Györke Endre lelkész.
86. Ungtarnóc : Papp Géza lelkész.
87. Ungvár : Komjáthy Gábor esperes.

IV. Jogositott tagok :

88. Bertók Béla püspök Munkács.
89. Isaák Imre esperes Técső.
90. Maksa József ny. lelkész Nagykapos.
91. Kiss Jenő lelkész Beregrákos.
92. Kajdy Menyhért lelkész, Alsómihályi.
93. Papp István lelkész, Legenye.
94. Papp Lajos id. ny. tanító, Nagykapos.
95. Papp Lajos ifj. tanító, Magyarböd.
96. Nyitray Dezső lelkész, Tussa.
97. Bácsy Gyula lelkész, Beretke.
98. Szabó Sándor lelkész, Kiskövesd.
99. Tóth József lelkész, Bótrágy.
100. Sápó Lajos tanító, Runya.
101. K. Nagy Sándor nyugdíjazott lelkész, Kistárkány.
102. Koncsol János lelkész, Deregyő.
103. Karabélyos Géza községi tanító, Szirénfalva.
104. Danis Frigyes tanító, Felsőcsáj.
105. Oláh Péter ny. lelkész, Kassa.
106. Böszörményi Zoltán tanító, Tergenye.
107. Bakcsy Gyula lelkész, Bodrogszentes.
108. Magyar Bertalan ny. lelkész, Beregszász.
109. Nyomárkay Sándor ny. lelkész, Ungvár.
110. Nagy Miklós tanító ?
111. Halász Lajos ny. tanító, Ungvár.

